

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. กระทรวงศึกษาธิการ. ชีวิตไทยชุด บรรพบุรุษของไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2538.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. กระทรวงศึกษาธิการ. ชีวิตไทยชุด สมบัติคาถาย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2538.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. กระทรวงศึกษาธิการ. ชีวิตไทยชุด สัตตอชเต. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2538.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือโครงการมหกรรมวัฒนธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 10 สืบสานวัฒนธรรมไทยงานมหกรรมวัฒนธรรมแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2538.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. กระทรวงศึกษาธิการ. แนวปฏิบัติสำหรับทศวรรษโลก เพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2531.
- คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, สำนักงาน. สิทธิเด็ก. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, 2534..
- คณาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สังคมและวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- จรูญ จิวานาน. การศึกษาสำหรับสังคมหลายวัฒนธรรม. มุขี ทศวงษา, สัมมนาประณตศึกษาสัมพันธ์ ครั้งที่ 15. เชียงใหม่: บริษัท ไชตนาพรินท์ จำกัด, 2540.
- จิตรลดา สุวัติดิถุล. การพัฒนาหลักสูตรวิชาสังคมไทยร่วมสมัยในระดับอุดมศึกษาคตามแนวกระบวนการสังคม. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิจิต ภาควิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา และ พรพิไล เสถิวิธา. วัฒนธรรมหมู่บ้าน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- ดวงเดือน อ่อนน่วม และ คนอื่น ๆ . รูปแบบโปรแกรมการศึกษาสำหรับเด็กสามารถพิเศษในชั้นประถมศึกษา. รายงานการวิจัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529

- ทัศนียา สุปรีชากร. 2522. พจนานุกรมประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา, ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, กรุงเทพมหานคร.
- ทิตนา แชนมณี และคณะ. หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 25356.
- ธีรพงศ์ แก่นอินทร์. "ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสำหรับสังคมต่างวัฒนธรรม"
เอกสารตีพิมพ์เรื่องคุณลักษณะของครูและแนวทางผลิตครูที่เหมาะสมในจังหวัดชายแดนภาคใต้. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2536.
- นฤมล เนียมหอม. การศึกษาสภาพและปัญหาการสอนภาษาแม่ธรรมชาติในโรงเรียนอนุบาลกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. ชาติไทย, เมืองไทย, แบบเรียนและอนุสาวรีย์: ว่าด้วยวัฒนธรรม, รัฐและรูปการจิตสำนึก. กรุงเทพมหานคร : มติชน, 2538.
- บุญเทือง สิงห์สี. ยึดสิบสอง. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2534.
- บุญธรรม กิจปริคาบวิสุทธ์. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2540.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. สถิติวิจัย 2. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เบสท์ กราฟฟิค เพรส, 2537.
- บุษบง คันติวงศ์. เอกสารประกอบการสอนวิชา 413630 ปรัชญาและมโนทัศน์ในการเลี้ยงดูและอบรมเด็ก. 2539. (เอกสารอัดสำเนา)
- ประคอง กรรณสุด. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์(ฉบับปรับปรุงแก้ไข). ปทุมธานี : ศูนย์หนังสือคร. ศรีสง่า, นปป.
- ปรีชา พินทอง. ประเพณีไทยอีสาน. อุบลราชธานี : ศิริธรรมออฟเซต, 2534.
- ปัทมา นาคะสมร. การพัฒนาหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับอนุบาลสำหรับเด็กไทยในโรงเรียนนานาชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- พรชุตี อาชาวำรุง. การเรียนรู้ภาษาที่สอง : ผลการวิจัยเอกสาร. กรุงเทพฯ มหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- ไพฑูรย์ มีสกุล. ความเป็นมาของอีสาน. ใน พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, ประเพณีอีสาน: อีสานเนื่องในโอกาสครบรอบ 55 ปีของสมาคมชาวอีสาน. กรุงเทพมหานคร, 2534.
- ฟาร์นีย์ เคนนี่ส. 2536. "วิทยาลัยที่สะท้อนถึงเปลี่ยนแปลงของประชากรอเมริกัน". เสรีภาพ, 2 (2536), 22-25.

- ศุภัตรา สุภาพ. สังคมและวัฒนธรรมไทย: ถิ่นนิยม กรอบครัว ศาสนา ประเพณี. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2531.
- ศุภิศวง ธรรมพันทา. พื้นฐานวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : ดิ.ดี. บุ๊คส์โตร์, 2531.
- วารี ดิระจิตร. การพัฒนาการสอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- วิชัย ดิสสระ. การพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2535.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเขียนการสอน ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2537.
- อมรา พงศาพิชญ์. วัฒนธรรม ศาสนา และชาติพันธุ์: วิเคราะห์สังคมไทยแนวมานุษยวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537
- อุทุมพร จามรมาน. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดลักษณะผู้เขียน. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ฟีนีพับบลิชซิง, 2532
- เอี่ยม ทองดี. วัฒนธรรมข้าว: พิธีกรรมเกี่ยวกับข้าวและการทำนา. กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก, 2537.

ภาษาอังกฤษ

- Baker, C. D. Planning for multicultural instruction. New York : Allyn and Bacon, 1994.
- Banks, A. J. An introduction to multicultural education. Washington: Allyn and Bacon, 1994.
- Banks, A. J. Multicultural education: Theory and practice. Washington: Allyn and Bacon, 1994.
- Bank, A.J. and Banks, C. A. McGee. Multicultural education. Boston: Allyn and Bacon, 1989.
- Baruth, L.G. and Manning, M. L. Multicultural education. Boston: Allyn and Bacon, 1992.
- Bennett, C. I. Comprehensive multicultural education: Theory and practice. (3 rd. ed.) Massachusetts : Allyn and Bacon, 1995.
- Berk, E.L. and Winsler, A. Scaffolding children's learning: Vygotsky and early childhood education. Washington, DC : National Association for the Education of Young Children, 1995.
- Cam, P. Thinking together. Sydney : Australian Print Group, 1995.

- Cannon, K. The scope of a midwest suburban high school's multicultural education program and the faculty's administrator's and student's perceptions of its effectiveness. PhD Dissertation University of Washington, 1997.
- Chard, S.C. The project approach: A second Practical Guide for Teachers. Alberta Canada, 1994.
- Coopersmith, S. The antecedents of self-esteem. San Francisco: W.H. Freeman, 1997.
- Cortes, E. C. "Preparing for a multicultural future". Principal. 76(September 1996) :16-20.
- Driscoll, A. Cases in early childhood education. Massachusetts : Allyn and Bacon, 1995.
- Fountain, S. Education for development. London : Hodder & Stroughton, 1995.
- Freeman, D. L. and Long., M. H. An introduction to second language acquisition research. New York : Longman, 1991.
- Gardner, H. Multiple intelligences: The theory in practice. New York : Basic Books, 1993.
- Gay, G. A Synthesis of Scholarship in Multicultural Education. Urban monograph Series. Oak Brook IL. : North Central Regional Educational Laboratory , 1994.
- Goffin, G. S. Curriculum models and early childhood education. New York : Macmillan, 1994.
- Gollnick, D. M. and Chinn., P.C. Multicultural education: In a pluralistic society. (4 th. ed.) New York : Macmillan, 1994.
- Gordon, A. and Browne, K.W. Beginning and beyond. (3 rd. ed.) New York : Delmar, 1993.
- Hafner, H.S. and Reed, B.H. Partnerships for community development : Resources for practitioners and trainers. Massachusetts : Duplication Center University of Massachusetts at Amherst Hamilton Newell, 1989.
- Hall, N. S. and Rhomberg, V. the Affective Curriculum : Teaching the Anti-Bias Approach to young children. Canada : Nelson Canada, 1995.
- Hamachek, D. Encounter with the self. (4 th. ed.) Orlando Florida : Holt, Rinehart and Winston, 1992.
- Harmer, J. "Children's first language as a model for second language learning". Modern Language Journal. 50(1985) : 79-84.
- Herandez, H. Multicultural education. New York: Macmillan Publishing Company, 1989.

- Hoskyn, J. and others. "Multicultural Reading and Thinking Program." Annual Meeting of the American Educational Research Association. (April 1993) : 12-16.
- Houlton, D. All our languages : A handbook for the multilingual classroom. London : Edward Arnold, 1985.
- Keats, J. "Ordinal theory". A Workshop on cross - cultural research in behavioral sciences. Bangkok: Behavioral Science Research Institute Srinakharinwirot University. (Jan. 1997) : 15-17
- Katz, G.I. Self-esteem and narcissism: Implication for practice. ERIC Digest, ERIC Clearinghouse on Elementary and Earlychildhood Education, Urbana Illimoris. ERIC AN 358973.
- King, E. W. , Chipman, M. and JenZen, M.C. Educating young children in a diverse society. U.S.A. : Allyn and Bacon, 1994.
- Lachmann, M. L. and Taylor, S. L. Schools for all: Educating children in a diverse society. New York : Delmar Pulisher, 1995.
- Lawrence, D. Enhancing self-esteem in the classroom. London: Paul Champman Publishing Ltd., 1988.
- Long, M. Input Interacton and Second Language Acquisition. Ph.d. Dissertation UCLA, 1986.
- Manfredi, R. and Pefitt, A. L. "Multicultural sensitive: It more than skin deep". Young children. 50 (November 1994) : 72-73.
- McAfee, O. and Leong, D. Assessing and guiding young children's development and learning. U.S.A. : Allyn and Bacon, 1994.
- Mills, R. W. and Mills, J. Bilingualism in the primary school. London : Routledge, 1993.
- Partridge, S. Multicultural Education Discussed. , 1994
- Pratt., D. Curriculum: Design and Development. U.S.A. : Harcourt Brace Jovanovich, 1980.
- Sleeter, C.E. and Grant, C.A. Making choices for multicultural education. Merrill Publishing Company Columbus, 1988.
- Smith, I. "Cross- cultural research on self-concept". A Workshop on cross - cultural research in behavioral sciences. Bangkok: Behavioral Science Research Institute Srinakharinwirot University. (Jan. 1997) :15-17.
- Sowell, J. E. Curriculum: an integrative introduction. U.S.A. : Prentice - Hall, 1996.

- Sparks, L. D. Anti-bias curriculum. (6th ed.) U.S.A.: NAEYC, 1992.
- Stevick, E. Teaching languages : A way and ways. USA : Newbury House, 1982 .
- Tiedt, P.L. and Tiedt, M. I. Multicultural teaching. (4th ed.) U.S.A. : Allyn and Bacon, 1995.
- Towell, J. and Wink J. "Bilingual Education and Whole Language Distant Relatives or Close Cousin?". The Whole idea. 4 (Summer 1994), 6-7.
- Wong, F. and Valadez in Gersten, R. and Woodward, J. "A Longitudinal Study of Transitional and Immersion Bilingual Education Programs in One District". The elementary school journal. 95 (January 1995) : 225.
- Woolfolk, A. E. Education Psychology. (6th ed.) Needham Heights, MA : Allyn & Bacon, 1995

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. อาจารย์ ดร.คารณี อุทัยรัตนกิจ	อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยเกษมนครศาสตร์
2. อาจารย์ ดร.วรรณาท รักสกุลไทย	ผู้อำนวยการแผนกอนุบาล
โรงเรียนเกษมพิทยา
3. อาจารย์ ดร.พิมพ์ หรือตระกูล	อาจารย์ใหญ่โรงเรียนนานาชาติ
DULWICH INTERNATIONAL
COLLAGE จ.ภูเก็ต

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างข้อมูลเชิงสถิติ และข้อมูลเชิงบรรยายที่ได้จากการทดลองใช้โปรแกรมการศึกษาแบบ
พหุวัฒนธรรมที่ส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. ตัวอย่างข้อมูลเชิงสถิติ ได้แก่

1.1 การคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับ
ตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัย
อนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัย
อนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนและหลังการทดลองภายในกลุ่มทดลอง

2. ตัวอย่างข้อมูลเชิงบรรยาย ได้แก่

2.1 ข้อมูลเชิงบรรยายเกี่ยวกับประสบการณ์ทางภาษาของเด็ก

2.2 ข้อมูลเชิงบรรยายเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ตัวอย่างข้อมูลเชิงสถิติที่ได้จากการทดลองใช้โปรแกรม ฯ ได้แก่

1.1 การคำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

รายละเอียดของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนและการทดลอง นำเสนอไว้ในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 คะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมจากแบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองฯ ก่อนและหลังการทดลอง

เด็กคนที่	คะแนนของเด็กกลุ่มทดลอง		คะแนนของเด็กกลุ่มควบคุม	
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง
1	34	57	27	42
2	33	51.5	19.5	30
3	32	47	28	25.5
4	23.5	52.5	20	33
5	19	46.5	20.5	32.5
6	19	48.5	23	24.5
7	19	54	23.5	25.5
8	26	51.5	21	36
9	22.5	47	27.5	36
10	20	48.5	27	32
11	27	58	32	32
12	23	58	28	31
13	18	47.5	20	26
14	30	54	19.5	28
15	26.5	52.5	30	34
X_1, X_2	24.83	51.60	24.43	31.20
S.D. ₁ , S.D. ₂	5.48	4.04	4.26	4.82
S_1^2, S_2^2	30.24	16.32	18.17	23.24

1.1.1 การคำนวณค่าเฉลี่ย (mean) ของคะแนน โดยใช้สูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

โดย \bar{x} = ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n = จำนวนนักเรียน

(ประกอบ กระดาษ, 2535)

คะแนนก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง

$$\sum x = 372.5$$

$$n = 15$$

$$\bar{x} = \frac{372.5}{15} = 24.83$$

คะแนนหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

$$\sum x = 774$$

$$n = 15$$

$$\bar{x} = \frac{774}{15} = 51.60$$

คะแนนก่อนการทดลองของกลุ่มควบคุม

$$\sum x = 366.5$$

$$n = 15$$

$$\bar{x} = \frac{366.5}{15} = 24.43$$

คะแนนหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

$$\sum x = 468$$

$$n = 15$$

$$\bar{x} = \frac{468}{15} = 31.20$$

1.1.2 การคำนวณค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

โดย S.D. = การกระจายของคะแนน

$\sum x$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n = จำนวนนักเรียน

(บุญธรรม กิจปริคาปริศฐิ, 2534)

คะแนนก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง

$$\sum x^2 = 9670.75$$

$$(\sum x)^2 = 138,756.25$$

$$n = 15$$

$$\text{แทนค่า } S.D. = \sqrt{\frac{15(9670.75) - (138,756.25)}{15(14)}}$$

$$= \sqrt{\frac{145061.25 - 138756.25}{210}}$$

$$= \sqrt{\frac{6305}{210}} = 5.48$$

คะแนนหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

$$\sum x^2 = 40167$$

$$(\sum x)^2 = 599076$$

$$n = 15$$

แทนค่า $S_x = \sqrt{\frac{15(40167) - (599076)}{15(14)}}$

$$= \sqrt{\frac{602505 - 599076}{210}}$$

$$= \sqrt{\frac{3429}{210}} = 4.04$$

คะแนนก่อนการทดลองของกลุ่มควบคุม

$$\sum x^2 = 9209.25$$

$$(\sum x)^2 = 134322.25$$

$$n = 15$$

แทนค่า $S.D. = \sqrt{\frac{15(9209.25) - 134322.25}{15(14)}}$

$$= \sqrt{\frac{138138.75 - 134322.25}{210}}$$

$$= \sqrt{\frac{3816.5}{210}} = 4.26$$

คะแนนหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

$$\begin{aligned}\sum x^2 &= 14927 \\ (\sum x)^2 &= 219024 \\ n &= 15\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{แทนค่า } S_x &= \sqrt{\frac{15(14927) - 219024}{15(14)}} \\ &= \sqrt{\frac{223905 - 219024}{210}} \\ &= \sqrt{\frac{4881}{210}} = 4.82\end{aligned}$$

1.2 การเปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{S_p^2 \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

$$S_p^2 = \frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{(n_1 + n_2 - 2)}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ \bar{x}_1 = ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มทดลอง

\bar{x}_2 = ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มควบคุม

S_p = ความแปรปรวนรวม

n_1 = จำนวนนักเรียนของกลุ่มทดลอง

n_2 = จำนวนนักเรียนของกลุ่มควบคุม

(บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ, 2534)

ทดสอบภาวะแห่งความแปรปรวนของคะแนนด้วยสูตร

$$F = \frac{S_1^2}{S_2^2} \quad \text{โดยที่ } S_1^2 > S_2^2$$

$$df = n_1 - 1, n_2 - 1$$

1.2.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็ก
วัยอนุบาลก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1) ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่ามัธยฐานเลขคณิต
ก่อนเข้าการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมี \bar{x} และ S.D. ที่เป็นอิสระไม่เกี่ยวข้อง
กันจึงทดสอบค่า t ดังนี้

$$S_x^2 = \frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}$$

คะแนนก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง

$$x_1 = 24.83$$

$$\sum x^2 = 9670.75$$

$$(\sum x)^2 = 138756.25$$

แทนค่า

$$S_1^2 = \frac{15(9670.75) - 138756.25}{15(14)}$$

$$= \frac{145061.25 - 138756.25}{210}$$

$$= \frac{6305}{210} = 30.024$$

คะแนนก่อนการทดลองของกลุ่มควบคุม

$$x_2 = 24.43$$

$$\sum x^2 = 9209.25$$

$$(\sum x)^2 = 134322.25$$

แทนค่า

$$\begin{aligned}
 S_1^2 &= \frac{15(9209.25) - 134322.25}{15(14)} \\
 &= \frac{138138.75 - 134322.25}{210} \\
 &= \frac{3816.5}{210} = 18.174
 \end{aligned}$$

แทนค่าความแปรปรวน ใช้สูตร

$$\begin{aligned}
 S_p^2 &= \frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{(n_1 + n_2 - 2)} \\
 &= \frac{(15 - 1)30.024 + (15 - 1)18.174}{(15 + 15 - 2)} \\
 &= \frac{420.336 + 254.436}{28} = \frac{674.772}{28} \\
 &= 24.099
 \end{aligned}$$

แทนค่าความแตกต่างของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาล
ก่อน การทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้สูตร

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{S_p^2 \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}} \\
 &= \frac{24.83 - 24.43}{\sqrt{24.099 \left(\frac{1}{15} + \frac{1}{15} \right)}}
 \end{aligned}$$

$$= \frac{0.4}{\sqrt{3.213}} = 0.22$$

สรุป ค่า t ที่คำนวณได้ เท่ากับ 0.22 มีค่าน้อยกว่าค่า t_{α} ระดับความมีนัยสำคัญ .01 ที่ $df=28$ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 2.467 ($0.1t_{28} = 2.467$) แสดงว่า ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กกลุ่มทดลองก่อนการทดลอง กับค่าเฉลี่ยของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กกลุ่มทดลองไม่แตกต่างกับความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

2) ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$F = \frac{S_1^2}{S_2^2} \quad \text{โดยที่ } S_1^2 > S_2^2$$

แทนค่าในสูตร

$$F = \frac{30.024}{18.174} = 1.652$$

จากตารางค่า F_{α} ระดับแห่งความมีนัยสำคัญ .01 $.01F_{14,14} = 3.66$

ค่า $F = 1.652 < 3.66$ ดังนั้น ค่าความแปรปรวนของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กกลุ่มทดลองก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ กับค่าความแปรปรวนของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กกลุ่มควบคุมก่อนเข้าร่วม โปรแกรมฯ ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

1.2.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือหลังการทดลองระหว่างเด็กกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1) ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่ามัธยเลขคณิตหลังการทดลอง เด็กกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมี \bar{x} และ S.D. ที่เป็นอิสระไม่เกี่ยวข้องกัน จึงทดสอบค่า t ดังนี้

$$S_x^2 = \frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}$$

คะแนนหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

$$x_1 = 51.6$$

$$\sum x^2 = 40167$$

$$(\sum x)^2 = 559076$$

แทนค่า

$$S_1^2 = \frac{15(40167) - 559076}{15(14)}$$

$$= \frac{602505 - 559076}{210}$$

$$= \frac{3429}{210} = 16.328$$

คะแนนหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

$$x_2 = 31.2$$

$$\sum x^2 = 14927$$

$$(\sum x)^2 = 219024$$

แทนค่า

$$S_2^2 = \frac{15(14927) - 219024}{15(14)}$$

$$= \frac{223905 - 219024}{210}$$

$$= \frac{4881}{210} = 23.243$$

แทนค่าความแปรปรวน ใช้สูตร

$$S_p^2 = \frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{(n_1 + n_2 - 2)}$$

$$\begin{aligned}
 &= \frac{(15-1)16.329 + (15-1)23.243}{(15+15-2)} \\
 &= \frac{228.606 + 325.402}{28} = \frac{554.008}{28} \\
 &= 19.786
 \end{aligned}$$

แทนค่าความแตกต่างของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาล
หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้สูตร

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{S_p^2 \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}} \\
 &= \frac{516 - 312}{\sqrt{19.786 \left(\frac{1}{15} + \frac{1}{15} \right)}} \\
 &= \frac{204}{\sqrt{2.638}} = 12.56
 \end{aligned}$$

สรุป ค่า t ที่คำนวณได้ เท่ากับ 12.56 มีค่ามากกว่าค่า t ณ ระดับความมีนัยสำคัญ .01 ที่ $df=28$ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 2.467 ($0.1t_{28} = 2.467$) แสดงว่า ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กกลุ่มทดลองหลังการทดลอง กับค่าเฉลี่ยของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กกลุ่มควบคุมหลังทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กกลุ่มทดลองหลังการทดลองแตกต่างกับความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

2) ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$F = \frac{S_1^2}{S_2^2} \quad \text{โดยที่ } S_1^2 > S_2^2$$

$$\text{แทนค่าในสูตร } F = \frac{23.243}{16.329} = 1.423$$

จากตารางค่า F ณ ระดับแห่งความมีนัยสำคัญ .01 $.01F_{14,14} = 3.66$

ค่า $F = 1.423 < 3.66$ ดังนั้น ค่าความแปรปรวนของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กกลุ่มทดลองหลังการทดลอง กับค่าความแปรปรวนของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

1.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนและหลังการทดลองภายในกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 10 ความแตกต่างของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง

เด็กคนที่	คะแนนของเด็กกลุ่มทดลอง		D	D ²
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง		
1	57	34	23	529
2	51.5	33	18.5	342.25
3	47	32	15	225
4	52.5	23.5	29	841
5	46.5	19	27.5	756.25
6	48.5	19	29.5	870.25
7	54	19	35	1225
8	51.5	26	25.5	650.25
9	47	22.5	24.5	600.25
10	48.5	20	28.5	812.25
11	58	27	29	841
12	58	23	35	1225
13	47.5	18	29.5	870.25
14	54	30	24	576
15	52.5	26.5	26	676
			$\Sigma D = 399.5$	$\Sigma D^2 = 11,039.75$

โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{(n-1)}}$$

เมื่อ $\sum D$ = ผลรวมของผลต่างของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง

$\sum D^2$ = ผลรวมของกำลังสองของผลต่างของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง

n = จำนวนนักเรียน

(ประกอบ กรรณสูตร, 2535)

$$\sum D = 399.5$$

$$\sum D^2 = 11039.75$$

$$n = 15$$

แทนค่า

$$t = \frac{399.5}{\sqrt{\frac{15(11039.75) - (399.5)^2}{(15-1)}}}$$

$$= \frac{399.5}{\sqrt{\frac{165596.25 - 159600.25}{14}}}$$

$$= \frac{399.5}{20.695} = 19.09$$

สรุป ค่า t ที่คำนวณได้ เท่ากับ 3.973 มีค่ามากกว่าค่า t_{α} ระดับความมีนัยสำคัญ .01 ที่ $df = 14$ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 2.624 ($.01_{t,14} = 2.624$) แสดงว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กกลุ่มทดลองหลังการทดลอง แตกต่างกับค่าเฉลี่ยของคะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กกลุ่มทดลองก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ตัวอย่างข้อมูลเชิงบรรยายที่ได้จากการทดลองใช้โปรแกรมฯ

2.1 ตัวอย่างข้อมูลเชิงบรรยาย จากประสบการณ์ด้านภาษาของเด็ก

2.1.1 ตัวอย่างคำพูดและตัวอย่างชิ้นงานที่แสดงถึงประสบการณ์ด้านการใช้ภาษา

1) ประสบการณ์ด้านการใช้ภาษาถิ่น กับการพัฒนาการศึกษาคณะมนุษยการณ

ในอนาคต

เมื่อคอนเริ่มไปเรียนฯ เด็กหญิงธัญได้มาขออนุญาตครูเพื่อ ไปตัดอ้อยพร้อม กับพ่อแม่ที่จังหวัดระยอง เพราะไม่มีคนดูแล เวลาผ่านไปประมาณ 1 เดือน หลังจากที่เด็กหญิงธัญ ไปตัดอ้อยที่จังหวัดระยอง เด็กชายบอยก็มาถามครูว่า

บอย: ครูครับ ครูครับ ครูว่าถ้าเด็กหญิงธัญกลับมาเนี่ย เราจะพูด ภาษา
อะไรครับ (อู๋กับ อู๋กับ อูว่าฉันเด็กหญิงธัญกลับมาเนี่ยเขาตีว่าภาษา ไค้ครับภาษา
ไทยหรือภาษาลาว)

ครู: ทำไมละ (เป็นหงัดละ)

บอย: ก็อยู่ระของเขาคือภาษาไทยนะครับ(กะปุระของกะเจ้าว่าภาษา ไทยเค้ครับ)

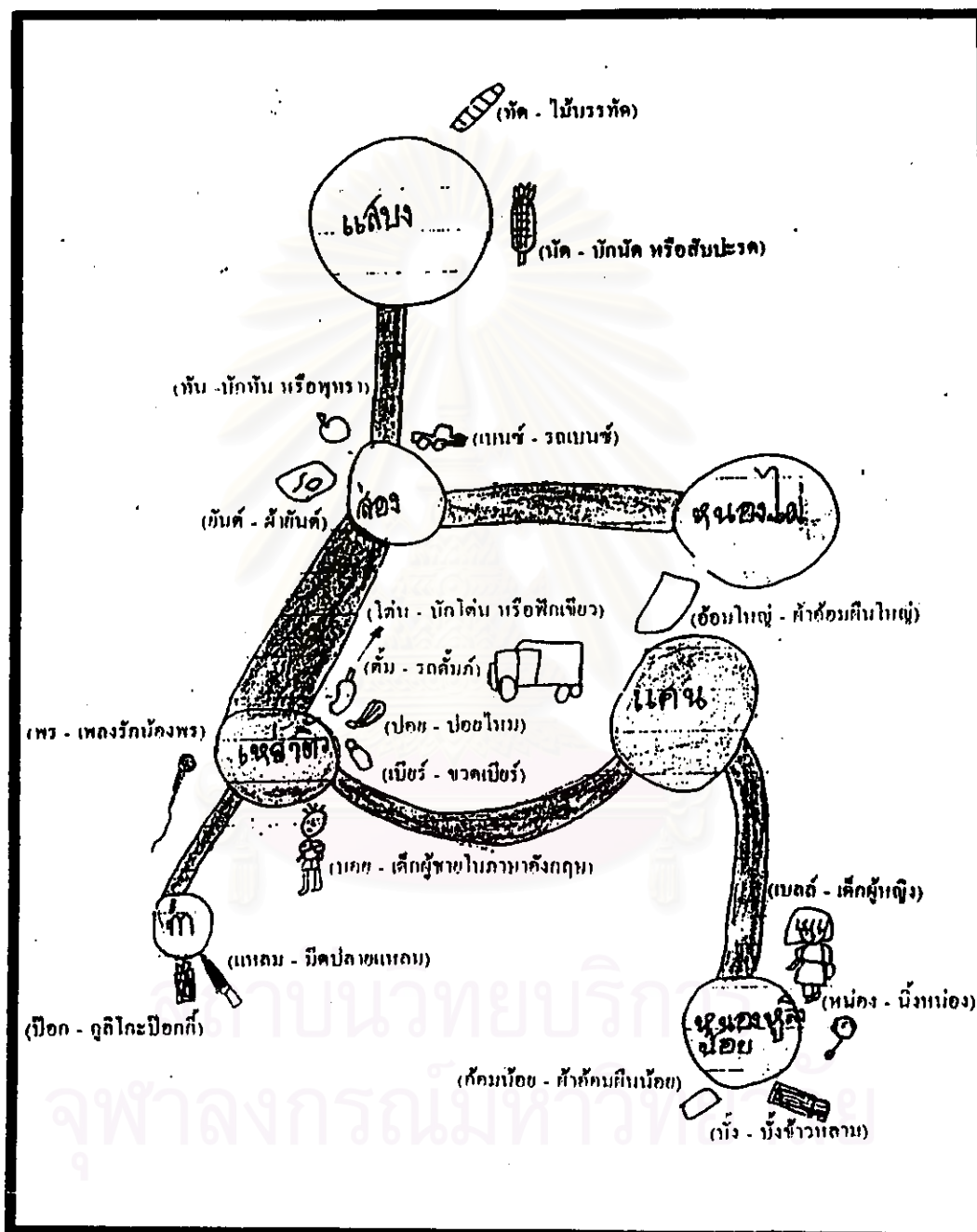
ครู: ครูก็ไมรู้เหมือนกัน เค็วเวรามาคอยดูว่ากลับมาเนี่ยเด็กหญิงธัญจะพูดภาษาอะไร
(ครูกะบ่อยู่คือกัน เค็วเฮามาว่าเบ็งว่ากลับมาเนี่ยเด็กหญิงธัญตีว่าภาษา ไค้)

บอย: ผมว่าเขาต้องพูด ไทยครับ หรือบางทีอาจพูดเขมรก็ได้เพราะว่าพวกตัดอ้อย
พูดเขมรก็มีเหมือนกัน (ผมว่าเขาต้องว่า ไทยครับ หรือวบางทีเขาอาจว่าเขมรกะ ไค้
เพาะเขาชุมตัดอ้อยว่าเขมรกะมีคือกัน)

เมื่อเวลาผ่านไปอีก 1 เดือนเด็กหญิงธัญกลับมา เด็กชายบอยรีบวิ่งมา
บอกครูด้วยความตื่นเต้นว่า

บอย: ครูครับ ครูครับ เด็กหญิงธัญกลับมาแล้ว พูดลาวเหมือนเดิมเลยครับ
(อู๋กับ อู๋กับ เด็กหญิงธัญกลับมาแล้ว ว่าลาวคือเก่าเลยกับ)

และใช้สัญลักษณ์ตัวประรด ซึ่งภาษาถิ่นอีสานเรียกว่า “บักนัด” แทนการเขียนชื่อนัด ซึ่งเด็กทุกคนตกลงในการเลือกใช้สัญลักษณ์นี้ร่วมกัน ดังตัวอย่าง

ภาพที่ 50 ภาพการสื่อความหมายของเด็กที่แสดงสัญลักษณ์รูปภาพแทนชื่อเพื่อนที่อยู่ในหมู่บ้านต่าง ๆ

2.1.3 พัฒนาการของประสบการณ์ทางภาษาของเด็ก

การเรียนการสอนตามกิจกรรมการสอนในโปรแกรมฯ ทำให้เด็กที่อยู่ในสภาวะสองภาษา โดยมีภาษาถิ่นอีสานเป็นภาษาที่หนึ่งซึ่งผ่านกระบวนการเรียนรู้ตามธรรมชาติ และ ภาษาไทยกลางเป็นภาษาที่สองโดยผ่านการเรียนรู้ในระบบการศึกษาของโรงเรียน พัฒนาการทางด้านภาษาทั้งสองภาษาของเด็ก สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระยะ ตลอดระยะเวลาของการทดลองใช้โปรแกรมฯ ดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะปรับตัว (สัปดาห์ที่ 1-4) เด็กจะไม่ค่อยพูดมากนัก หรือถ้าพูดก็จะพูดเป็นภาษาถิ่นทั้งหมด ถ้าครูถามด้วยภาษาไทยกลางเด็กจะเงย และ ไม่ตอบ แต่ถ้าครูเปลี่ยนเป็นถามด้วยภาษาถิ่น เด็กจึงจะตอบคำถามของครู

ระยะที่ 2 ระยะเรียนรู้และพัฒนาการใช้ภาษา (สัปดาห์ที่ 5-10) เด็กพูดภาษาถิ่นมากขึ้นโดยเฉพาะที่ครูเปิดโอกาสให้ในช่วงระดมสมองในการแสวงหาความรู้ชิ้นต่าง ๆ เริ่มพูดภาษาไทยกลางในการแสดงบทบาทสมมติ การอ่านหนังสือเลียนแบบครู การทักทายครูในตอนเช้า หรือการตอบคำถามที่ครูระบุให้ตอบเป็นภาษาไทยกลาง เริ่มรับรู้ว่าภาษาเขียนต้องใช้ภาษาไทยกลางเพื่อสื่อความหมายให้คนทั่วไปเข้าใจ และการพูดกับคนไทยภาคกลางต้องพูดภาษาไทยกลางถึงจะสื่อสารกันเข้าใจ

ระยะที่ 3 ระยะเข้าใจในสภาวะการเป็นเด็กสองภาษาของตน (สัปดาห์ที่ 11-15) เด็กพูดภาษาถิ่นในทุกกิจกรรม ยกเว้นการอ่านหนังสือ การเขียนจดหมาย เพราะเด็กเข้าใจแล้วว่าภาษาเขียน หรือภาษาหนังสือเป็นภาษาราชการที่ต้องใช้ภาษาไทยกลางในการสื่อสาร กิจกรรมที่ครูระบุว่าต้องใช้ภาษาไทยกลางเช่น การทักทายครูในตอนเช้า การพูดในการแสดงบทบาทสมมติเป็นกนภาคกลาง อย่างไรก็ตามถ้าเด็กเลือกได้เด็กก็จะสื่อสารด้วยภาษาถิ่นที่เด็กถนัด แม้แต่ในกรณีพูดกับคนไทยภาคกลางเด็กก็ยังเลือกที่จะสื่อสารด้วยภาษาถิ่นเป็นหลักเมื่อแน่ใจว่าผู้ฟังเข้าใจ แต่ถ้ากรณีผู้ฟังไม่เข้าใจเด็กก็จะอธิบายเป็นภาษาไทยกลางคำที่ผู้ฟังไม่เข้าใจตลอดจนใช้สัญลักษณ์และท่าทางประกอบเพื่อสื่อสารให้ผู้ฟังเข้าใจ ซึ่งในลักษณะนี้จะแตกต่างกับเด็กกลุ่มควบคุมอย่างเห็นได้ชัด เมื่อพูดหรือตอบคำถามของคนไทยภาคกลางเด็กกลุ่มควบคุมจะพยายามพูดด้วยภาษาไทยกลางทั้งหมด และจะไม่พูดเมื่อนึกคำศัพท์เป็นภาษาไทยกลางไม่ออกทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างไม่ราบรื่นเท่าที่ควร

พฤติกรรมที่เกิดจากพัฒนาการทางภาษาของเด็กตั้งระยะแรก จนถึงระยะที่ 3 นั้น แสดงให้เห็นว่าในระยะแรกกับระยะที่สองนั้น เป็นการปรับตัว เรียนรู้และพัฒนาภาษาทั้งภาษาถิ่นและภาษาไทยกลาง โดยที่เด็กมีความรู้พื้นฐานและประสบการณ์ทางด้านภาษาถิ่นมาก่อนจากที่บ้านซึ่งเป็นการเรียนรู้ตามธรรมชาติ และมีประสบการณ์ด้านภาษาไทยกลางจากสื่อมวลชนประเภท

ต่าง ๆ และเมื่อเข้าสู่ระบบการศึกษาในโรงเรียนในโปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมฯ เด็กก็ได้รับการพัฒนาการแสวงหาความรู้ โดยนิยามอันเป็นหลักในการสื่อสาร และ พัฒนาการใช้ภาษาไทยกลางในสถานการณ์ต่าง ๆ จนกระทั่งเข้าสู่ระยะที่ 3 ซึ่งเป็นระยะที่เด็กเข้าใจในความเป็นเด็กที่อยู่ในสถานะสองภาษาของคน หรือ สถานะการเป็นคนไทยเชื้อสายลาวของคน สามารถเลือกใช้ภาษาเพื่อสื่อความคิดของคนได้อย่างเหมาะสมกับบุคคล สถานการณ์ และ โอกาสต่างๆ ได้

2.2 ตัวอย่างข้อมูลเชิงบรรยายเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน

ความร่วมมือระหว่างโรงเรียน และชุมชนนี้จำเป็นต้องทำตลอดระยะเวลาที่ทำการทดลองใช้โปรแกรมฯ เพราะข้อมูลเหล่านี้จำเป็นต่อการสร้างและการใช้โปรแกรมฯ ในโปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมฯ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและทดลองใช้นี้แบ่งระยะของความร่วมมือระหว่างโรงเรียน และชุมชน เป็น 3 ระยะ ดังนี้คือ

ระยะที่ 1 ระยะศึกษาชุมชน เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรมนิยมประเพณี ค่านิยม และวัฒนธรรมทุกแง่มุมที่แสดงให้เห็นว่าเป็นสิ่งที่คนในชุมชนต้องเรียนรู้ และได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ สิ่งเหล่านี้เป็นข้อมูลที่สำคัญในการนำมาสอนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองในด้านต่าง ๆ ของเด็ก โดยมีวิธีการดังนี้ คือ

1. สืบหาแหล่งโบราณสถานในชุมชน เพื่อศึกษาความรุ่งเรืองของชนชาติที่เคยครอบครองดินแดนแถบนี้ในอดีต คือชนชาติเขมร โบราณสถานที่ยกผ่านมาจึงเป็นศิลปะแบบเขมรโบราณ การสำรวจทำให้ได้ข้อมูลที่นำมาสอนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองฯ เรื่องเชื้อสาย ทำให้ทราบว่าชุมชนแห่งนี้มีความเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่อดีตนานนับพันปี โบราณสถานที่ยังหลงเหลือให้เห็นร่องรอยแห่งความรุ่งเรืองทั้งที่อยู่ในระยะใกล้โรงเรียนมากที่สุด คือ กู่พระธาตุพันชั้น และบริเวณใกล้เคียงคือ กู่พระโกนา กู่กาสิงห์ เป็นต้น โบราณสถานเหล่านี้สร้างโดยชนชาติเขมรในอดีตที่แผ่อาณาจักรมายังดินนี้ และเมื่อเขมรเสื่อมอำนาจลงชนชาติลาวจึงได้อพยพเข้ามาอาศัยในดินแดนแถบนี้ จึงเป็นเหตุผลว่าเหตุใดในปัจจุบันจึงมีคนไทยเชื้อสายเขมร และ คนไทยเชื้อสายลาวอาศัยอยู่ปะปนกัน ในชุมชนแห่งนี้ นอกจากนี้ยังมีคนเชื้อสายเขมร และ ลาวปะปนอยู่บ้างเล็กน้อย

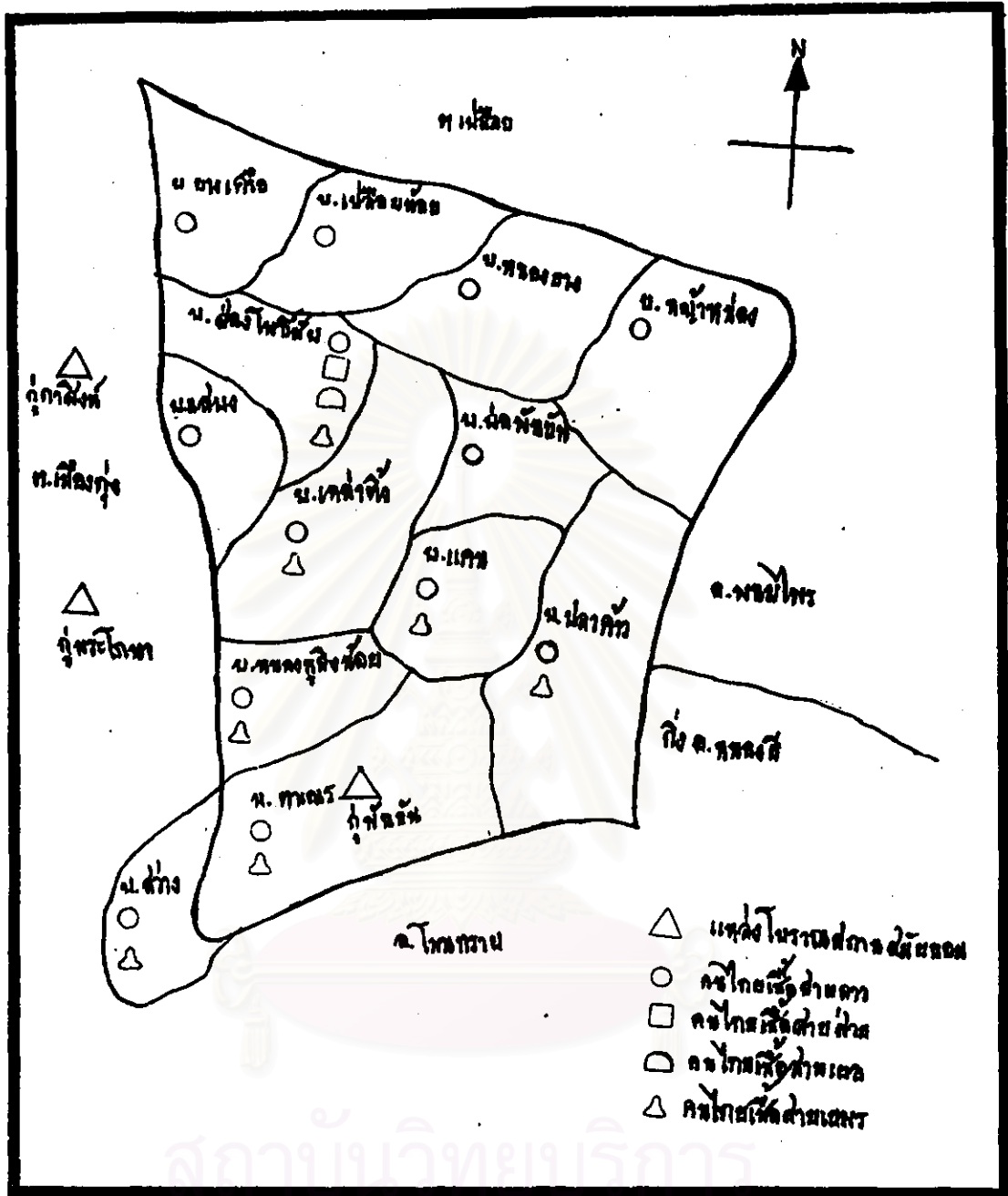
2. สืบประวัติหมู่บ้านในชุมชน เพื่อหาร่องรอยทางวัฒนธรรมของคนเชื้อสายต่าง ๆ ในชุมชนจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน เป็นข้อมูลในการสอนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง เรื่องเชื้อสาย โดยสืบประวัติหมู่บ้านจาก คำานาน และเรื่องเล่าจากบรรพบุรุษ แล้วนำเรื่องเล่าและคำานานเหล่านั้นมาใช้ใน โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม เพื่อให้เด็กได้ทราบความเป็นมาของตนเอง และเกิดความภาคภูมิใจในชาติกำเนิดของตน เช่น ประวัติการสร้างหมู่บ้านทั้ง 6

หมู่บ้านที่สังกัดในโรงเรียนบ้านเหล่าคิ้ว ดำเนินเรื่องบ่อน้ำจืดและพระราชทานน้ำจืด ซึ่งก่อสร้างโดย
ชาวเขมรโบราณ เป็นต้น

3. การทำแผนที่หลายแบบเช่น แผนที่ทางภูมิศาสตร์ เช่น แผนที่การ
ประกอบอาชีพของคนหมู่บ้านต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อเป็นข้อมูลสอนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองฯ
เรื่องการค้าขาย และแผนที่ทางวัฒนธรรมและโบราณสถาน เพื่อดูการกระจายของคนเชื้อสาย
ต่าง ๆ ในชุมชน เป็นข้อมูลในการสอนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองฯ เรื่องภาษา และเชื้อสาย พบว่า
ในชุมชนนั้นประกอบด้วยคนไทยเชื้อสายลาว คนไทยเชื้อสายเขมร คนไทยเชื้อสายต่าง และคน
ไทยเชื้อสายฮ่อ และโบราณสถานในชุมชนที่ปรากฏอยู่คือพระธาตุพันขัน กู่พระโกนา กู่กาสิงห์
เป็นต้น แผนที่ทางวัฒนธรรมและโบราณสถานนี้ช่วยเชื่อมโยงความรู้เรื่องวัฒนธรรมกับพื้นที่ที่เป็น
สถานวิจัย ดังตัวอย่างแผนที่ทางวัฒนธรรมและโบราณสถานดังต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 51 ภาพแผนที่ทางวัฒนธรรมที่แสดงถึงการกระจายของเชื้อสายของคน และ โบราณสถาน
ที่สร้างขึ้นตั้งแต่สมัยขอมในเขตตำบลบ่อพันขัน และ อำเภอสุวรรณภูมิ

4. เยี่ยมบ้านเด็ก เพื่อทำความคุ้นเคย และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง
โรงเรียน และชุมชน ศึกษาข้อมูลส่วนตัวของเด็กเพื่อเชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น
กับชีวิตจริงของเด็ก เพื่อหาข้อมูลเพื่อสอนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองเรื่อง เพศ วัย และการดำรงชีพ
การเยี่ยมบ้านเด็กในโปรแกรมฯ เริ่มด้วย ถ่ายภาพครอบครัวเด็ก เพื่อสร้างความไว้วางใจให้เกิดแก่

ผู้ปกครอง และ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน ทำให้ทราบจำนวนสมาชิกในครอบครัว ฐานะทางครอบครัว ความเป็นอยู่ และข้อมูลส่วนตัวเด็กคนอื่น ๆ จากผู้ปกครอง หรือ บุคคลใกล้ชิด

5. ตรวจสอบความเข้าใจ จากการศึกษาข้อมูลทางสังคม และวัฒนธรรม เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากพื้นที่จริงในสนามวิจัย กับข้อมูลที่นักวิชาการบันทึกไว้ในศูนย์วัฒนธรรมในภูมิภาค เช่น ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ร้อยเอ็ด และมหาสารคาม เป็นต้น การตรวจสอบความเข้าใจนี้เพื่อเพิ่มความมั่นใจในข้อมูลที่จะนำมาสอนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง เรื่อง เทศ อาวุธ ภาษา เชื้อสาย และการดำรงชีพเกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายลาวและคนไทยเชื้อสายเขมร ในแง่ของความเป็นอยู่ ภาษา การดำรงชีพ เสื้อผ้าและการแต่งกาย เครื่องใช้ เครื่องประดับ ลักษณะการอพยพและย้ายถิ่นฐานของคนไทยทั้งสองเชื้อสาย เป็นการตรวจสอบข้อมูลทำให้เกิดความแน่ใจ และเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับวัฒนธรรมของเด็กและตรงกับความจริงซึ่งมีลักษณะแฝงเร้นอยู่ ถ้าไม่มีความรู้เกี่ยวกับชุมชนและ วัฒนธรรมอื่นก็จะไม่สามารถนำความรู้นั้นมาใช้ได้

สิ่งสำคัญที่จะทำให้ได้ข้อมูลต้องการในขณะนี้คือ การหาบุคคลที่เปรียบเสมือนกระจกเงา ความร่วมมือระหว่างผู้ใช้โปรแกรมฯ กับแหล่งข้อมูลในชุมชน บุคคลเหล่านี้จะมีความสามารถพิเศษในการติดต่อ และสื่อสารความเข้าใจระหว่างผู้ใช้โปรแกรมฯ กับแหล่งข้อมูลในชุมชนนั้นได้ ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะมีความจำเป็นในทุกระยะของความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน เช่น อาจารย์ดำไล เป็นต้น

อาจารย์ดำไล เป็นคนที่มีลักษณะเด่นคือ รู้จักให้คำพูดให้คนในท้องถิ่นเข้าใจ และคล้อยตามได้ง่าย และรู้จักขนบธรรมเนียมของชาวบ้านเป็นอย่างดี เช่น การหาวิชากร หรือสืบหาประวัติของหมู่บ้านต่าง ๆ และประวัติของคนไทยเชื้อสายเขมรที่มาตั้งในบริเวณตำบลบ่อพันขัน ประวัติของพระธาตุบ่อพันขัน ก็ต้องอาศัยอาจารย์ดำไลเป็นผู้ติดต่อให้ทั้งสิ้น และยังคอยเป็นผู้ช่วยแปลคำถามของผู้วิจัยให้ชาวบ้านฟังอีกที ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าแม้ผู้วิจัยจะใช้ภาษาถิ่นแล้วก็ไม่สามารถสื่อสารกับชาวบ้านในท้องถิ่นได้เข้าใจทุกประการ ยังต้องมีการแปลภาษาถิ่นให้เป็นภาษาถิ่นที่ชาวบ้านเข้าใจอีกครั้งหนึ่ง ตัวอย่างเช่น การสัมภาษณ์เจ้าอาวาสวัดบ้านคาเพชร ซึ่งเป็นที่ตั้งของพระธาตุบ่อพันขัน ถึงประวัติของพระธาตุบ่อพันขัน ดังนี้

ผู้วิจัย: หนุ่ยฮากทราบว่ประวัติของพระธาตุปอพันจันนี้มีมาว่อย่างไรคะ
หลวงพ่อ(หนุ่ยฮากสู่ว่ประวัติของพระธาตุมีมาว่จ้งใดค้่า หลวงพ่อ)

เจ้าอาวาส: ประวัติอย่างไรหนอ (ประวัติจ้งใดนอ)

อาจารย์อ๋อง: ก็ประวัติตั้งแต่ครั้งท่ใหญ่ แม่ใหญ่เราบุ่นแหละคะหลวงพ่อ
ท่านเด่วอย่างไรบ้างเกี่ยวกับพระธาตุ ใครสร้าง สร้างเมื่อไหร่ สร้างทำไม
ท่านองนี้แหละคะ (กะประวัติคะกราวท่ใหญ่ แม่ใหญ่เขาชุ่นแล้วละคะ
หลวงพ่อใหญ่ เห็นเว่วว่จ้งใดนอเกี่ยวกับพระธาตุนี้ ชูได้สร้าง สร้างเมื่อเหิง
สร้างเฮ็ดหัง จ้งจ้แม่ค้่า)

เจ้าอาวาส: ก็ไม่รู่ว่ใครสร้าง เกิดมาอากาศก็เห็นแล้วละ พ่แม่ท่านเด่วให้ฟัง
ว่สร้างตั้งแต่สมัยขอมครองอยู่เดวนีโน่นแหละนานมากแล้ว (กะจ้ก โขสร้าง
แหละวะ เกิดมาอากาศก็เห็นโอด พ่แม่เห็นเว่วให้ฟังว่สร้างแต่สมัยขอม
ครองอยู่เดวนีชุ่นนะ โคนค้กแล้วละ)

และเมื่อขออนุญาตไปถ่ายภาพพระธาตุ อาจารย์ดำโยก็ถามท่านเจ้าอาวาสว่

อาจารย์อ๋อง: ต้องแต่งจันห้าไปบอกท่านก่อนไหมคะ (ต้องแต่งจันห้า ไป
บอกเห็นก่อนบ่ค้่า)

เจ้าอาวาส: ก็เอาดอกไม้ขาวห้าชู่ใส่จานแล้วบอกท่านก่อน ของแบบนี้
ทำไว้ก่อนก็ดี (กะเอาดอกไม้ขาวห้าชู่ใส่จานแล้วกะบอกเห็นแน ของแบบนี้
เฮ็ดไว้ก่อนกะดี)

ระยะที่ 2 ระยะความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน มีวิธีการดังนี้คือ

1. การค้นหาภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้สำรวจคน
เองทั้งในข้อดี และข้อจำกัดเพื่อนำข้อดีเหล่านั้นมาถ่ายทอดให้แก่เยาวชนของชุมชนดังที่ได้กล่าวไป
แล้วนั้น แต่การค้นหาภูมิปัญญาท้องถิ่นมิใช่จะทำได้ง่าย ๆ และไม่สามารถทำได้ด้วยคนเพียงคน
เดียว จำเป็นต้องร่วมมือกันระหว่างคนหลายฝ่ายเพราะถ้าพึ่งผู้วิจัย หรือนักวิชาการภายนอกจะ
ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งทรัพยากรในชุมชนเหล่านี้ได้ ถ้าไม่ได้คนที่สามารถเชื่อมโยงความต้องการ
ของผู้วิจัยและสื่อสารเป็นภาษาที่ชาวบ้านเหล่านั้นเข้าใจได้ และต้องเป็นคนที่มีความสำคัญที่จะก่อ
ให้เกิดความไว้วางใจ และเชื่อมั่น ในกันและกันในระดับที่มากพอที่จะทำให้คนที่เป็นภูมิปัญญา
เหล่านั้นอยากถ่ายทอดความรู้ได้ บุคคลที่เป็นเสมือนกุญแจสำคัญในโปรแกรมฯ ได้แก่

อาจารย์ดำใจ อาจารย์สำราญ และพ่อใหญ่จารย์มี เป็นคน บุคคลเหล่านี้จะมีความสามารถพิเศษใน การสื่อความต้องการของผู้วิจัยกับ ชาวบ้านตามวัตถุประสงค์ของโปรแกรมฯ ฉะนั้นในการค้นหา ภูมิปัญญาท้องถิ่นจะต้องค้นหาบุคคลที่ที่เปรียบเสมือนกุญแจสำคัญเหล่านี้ให้ได้ก่อนซึ่งต้องมีหลาย คนเพื่อขอความร่วมมือระหว่างผู้ใช้โปรแกรมฯ และทรัพยากรบุคคลต่าง ๆ ต่อกันไปเรื่อย ๆ จนได้ ภูมิปัญญาที่มีค่ามากที่สุดจากชุมชนนั้น ดังตัวอย่างการหาภูมิปัญญาด้านศิลปวัฒนธรรมของคนเชื้อ ชาติเขมรต่อไปนี้

เมื่อผู้วิจัยต้องการสืบหาวิทยากรที่เป็นภูมิปัญญาด้านศิลปวัฒนธรรมของคนไทยเชื้อชาติ เขมร เพื่อมาแสดงศิลปวัฒนธรรมให้เด็กได้รับข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบกับวัฒนธรรมของคนไทยเชื้อชาติ ลาว และคนไทยเชื้อชาติเขมรนั้น ผู้วิจัยได้เริ่มที่

อาจารย์สำราญ ครูในโรงเรียนว่า มีคนไทยเชื้อชาติเขมรอยู่ที่ไหนบ้างในชุมชน อาจารย์ อำนวยฯ ได้แนะนำให้ไปถามแม่ใหญ่จนว เพราะเป็นผู้คุ้นเคยกับคนในชุมชนมาก

แม่ใหญ่จนว ซึ่งเป็นแม่ของอาจารย์สำราญ แม่ใหญ่เมืองแนะนำให้ไปหา พ่อใหญ่ถาน กับ แม่ใหญ่จนว

พ่อใหญ่ถานเป็นคนไทยเชื้อชาติเขมร ส่วน แม่ใหญ่จนว เป็นคนไทยเชื้อชาติลาวที่มา แต่งงานกัน และใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนของคนไทยลาว ลูกของเขาทุกคนพูดภาษาเขมรไม่ได้เลย เมื่อ ผู้วิจัยไปติดต่อให้มาเป็นวิทยากรสอนศิลปวัฒนธรรมแบบเขมร เช่นพาดเล็กร้องเพลงเขมร พ่อใหญ่ ถานก็บ่นบ่นบอกว่าไม่มีความสามารถในด้านการร้องเพลง เพราะโดยปกติก็ไม่ค่อยร้องเพลงอยู่ แล้ว แต่ถ้าให้สอนนับ 1-10 เป็นภาษาเขมร ก็พอจะทำได้ แต่ถ้าจะหาคนสอนร้องเพลงให้ไปหา จุงแหล่ เพราะจุงแหล่ชอบร้องเพลง แล้วก็ขจนกระบุง ตะกร้า ผ้าไหม แบบเขมรมาให้ผู้วิจัยและ อาจารย์อำนวยฯ และบอกว่าถ้าต้องการนำไปตกแต่งห้องก็มาขอยืมได้

จุงแหล่ กับป้าราว เป็นจุง และป้าของเค็งราชไชยันต์ เด็กกลุ่มทดลอง ตอนที่ไปติดต่อ จุงแหล่ไปทำงานอยู่กรุงเทพฯยังไม่กลับมา ป้าราวเป็นสะใภ้เขมรก็พอรู้การทำข้าวต้มใบมะพร้าว แบบเขมรอยู่บ้าง ถ้าจะให้ช่วยเป็นวิทยากรก็ได้ แต่ร้องเพลงไม่มีความชำนาญเลย แนะนำให้ไปหา พ่อใหญ่จารย์มีบ้านหนองซูลิงน้อย เพราะท่านเป็นคนในเชื้อชาติเขมรเคยบวชเรียนมาก่อนรู้จักคน มาก และรู้จักศิลปวัฒนธรรมแบบเขมรหลายอย่าง ถ้าไปหาให้บอกว่าจุงแหล่ กับป้าราวแนะนำมา

พ่อใหญ่จารย์มี เป็นคนชวาหน้าที่เคยผ่านการบวชเรียนมา เป็นที่นับถือของคนในชุมชน นั้น พ่อใหญ่จารย์มีเป็นคนหนึ่งที่มีลักษณะความเป็นผู้นำทางด้านการประดุกัดงานด้านการศึกษา กับเป้าหมายของโปรแกรมฯ เพื่อชาวบ้านได้เพราะพ่อใหญ่จารย์มีเป็นคนที่มีมุมมองกว้างไกล เฉลียวฉลาด และ มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับผู้คนมากมาย แม้ว่าท่านจะเป็นเพียงชาวบ้านที่ผ่านการ บวชเรียน และ มีอาชีพทำนาเหมือนกับชาวบ้านทั่ว ๆ ไป แต่ข้อคิดและมุมมองจากท่านทำให้ผู้วิจัย

ทราบว่าคุณรู้ที่คนมีแทบจะใช้ประโยชน์ไม่ได้เลยหากไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคคลที่เป็นภูมิปัญญาของท้องถิ่นเช่นพ่อใหญ่จารย์มี ดังจะสังเกตได้จากการสนทนาของผู้วิจัยกับพ่อใหญ่จารย์มี เมื่อตอนที่ผู้วิจัยไปติดตามหาวิทยากรที่สืบทอดวัฒนธรรมเขมรในหมู่บ้าน เมื่อสนทนากับถึงเรื่องวัฒนธรรมของชาวไทยเชื้อสายเขมร ในช่วงหนึ่งของการสนทนาพ่อใหญ่จารย์มีถามว่า

พ่อใหญ่จารย์มี: ครูมานีอยากได้อะไรบ้าง ครูจะเอาอะไร (ครูมานีอยากได้อีหยัง แนน อูตีเอาหยัง)

ผู้วิจัย: หนูอยากได้คนที่เก่งทางศิลปวัฒนธรรมเขมร ไปแสดงให้เด็กนักเรียนในโรงเรียนบ้านเราได้อู เพราะเห็นว่าดีไม่อยากจะให้มันสูญหายไป (หนูอยากได้คนที่เก่งทาง ศิลปวัฒนธรรมเขมร ไปแสดงให้เด็กน้อยในโรงเรียนบ้านเฮาบ้าง เพราะว่าเห็นว่ามันดีบ่อยากให้มันหมิดไป)

พ่อใหญ่จารย์มี: ศิลปวัฒนธรรมอะไรบ้างที่ครูอยากได้ (ศิลปวัฒนธรรมหยัง แนนที่ครูอยากได้)

อาจารย์ตำรวจ: ก็อยากได้คนที่เล่นดนตรี เขมรได้ ร้องเพลงได้ ที่นอนรำได้ ทำข้าวต้มแบบเขมร ได้อย่างนี้แหละพ่อใหญ่ (กะเอาชุดดนตรีเขมรได้ ร้องเพลงเขมรได้ ที่นอนได้ เฮ็ด เข้าต้มแบบเขมร ได้จั่งจั้นแล้วละพ่อใหญ่)

พ่อใหญ่จารย์มี: พ่อใหญ่ก็เห็นดีด้วยเรื่องที่ไม่อยากให้ศิลปวัฒนธรรมเขมรมันหมิดไป เพราะทุกวันนี้ก็ไม่ค่อยมีแล้วละ แต่เราก็ต้องมาถามกันจริง ๆ ก่อน ว่าที่จะเชิญเขามานี้เพื่อทำประโยชน์ให้แก่การศึกษา แก่เด็กน้อยไซ้ไหม ไม่มีค่าจ้าง ค่าแรงไซ้ไหม เพราะว่าเขาจะไม่ค่อยคุ้นกับการทำงานลักษณะอย่างนี้ (พ่อใหญ่กะเห็นดีนำอูอันว่าบ่อยากให้ศิลปวัฒนธรรมเขมรมันหมิดไป ทุกมือนี่บ่ค่อยมีแล้วค้ แต่เฮต้องมาถามกันคัก ๆ จะก่อนว่า อันที่เอาเขามานี้มาเพื่อเฮ็ดประโยชน์ให้แก่การศึกษา แก่เด็กน้อยแมนบ่อ บ่มีค่าจ้างค่าแรงแมนบ่อ เพราะว่าเขาชินบ่คุ้นกับเฮ็ดงานแบบนี้)

ผู้วิจัย: ค่ะ ก็ทำเพื่อการศึกษา เพื่อเด็กบ้านเรานี้แหละ พวกหนูก็คงจะมีไม่อะไรจะให้นอกจากค่าขอบคุณที่ท่านเห็นแก่ประโยชน์ทางการศึกษา แล้วก็มีของระดิกเล็ก ๆ น้อย ๆ ให้เท่านั้นแหละค่ะ (ค่ากะเฮ็ดเพื่อการศึกษา เพื่อเด็กน้อยบ้านเฮานี้ละ พวกหนูกะคือสิบ่มีหยังให้นอกจากการขอบคุณหลาย ๆ ที่เห็นเห็นแก่ประโยชน์ทางการศึกษา แล้วกะสิมีของที่ระดิกเล็ก ๆ น้อย ๆ ให้เท่านั้นละค่า)

พ่อใหญ่จารย์ปี: พ่อใหญ่ก็ไม่ได้ว่าอะไร เพราะพ่อใหญ่ก็ชอบทำงานอย่างนี้อยู่แล้ว แต่คนอื่นเขาไม่ได้เป็นอย่างนี้ ที่ต้องถามให้เข้าใจก่อนก็เพราะจะได้ไปชุกกับเขาได้ถูกต้อง (พ่อใหญ่กะป๋อ ใค่ว่าอิหยัง เพราะพ่อใหญ่กะมักมีตงงานจึงซื่ออยู่แล้ว แต่คนอื่นเขาบ่ใค่เป็นจิงซี ที่ต้องถามให้เข้าใจจะก่อนจึงสิไปว่ากับเขาอีก)

วันต่อมา ผู้วิจัย พ่อใหญ่จารย์ปี และอาจารย์ดำไล ก็ได้ไปติดต่อกับวิทยากรที่บ้านสว่างโคไปพบลุงสมัคร เมื่อทราบวัตถุประสงค์ของผู้วิจัยลุงสมัคร ก็ยินดีให้ความร่วมมือเต็มที่ แต่ต้องหาทีมงานให้ด้วย จึงต้องไปหา ป้าหอม เมื่อป้าหอมรู้ว่าจะให้ร้องเพลงก็บ่นบ่นบอกว่กันแล้วเสียงไม่ดี พ่อใหญ่จารย์ปีก็เลยชุกกับป้าหอมเป็นภานาจนม อยู่สักพักใหญ่ ๆ ซึ่งผู้วิจัยก็ฟังไม่ออกว่าชุกอะไรกันบ้าง ป้าหอมจึงยอมตกลง และบอกว่าต้องหาเพื่อนผู้หญิงให้อีกคนหนึ่งจึงจะยอมไป พ่อใหญ่จารย์ปีเลยพาไปหา ป้าบุญ ซึ่งกำลังจำศีลอยู่ที่วัด ป้าบุญเป็นคนที่เข้าใจอะไรง่ายเมื่อรู้ว่าทีมงานมีใครบ้างก็ยอมตกลงแต่โดยดี ส่วนคนสุดท้ายคือพ่อใหญ่สม ซึ่งเป็นนักดนตรีซึ่งเป็นคนที่เชิญขากมากที่ตุดจนผู้วิจัยและอาจารย์ดำไลแทบหมดกำลังใจ แต่พ่อใหญ่จารย์ปีก็สามารถแก้ไขสถานการณ์เหล่านี้ให้ผ่านไปได้ ด้วยประสบการณ์และความที่เคยรู้จักกันก่อน ดังสังเกตได้จากบทสนทนา

อาจารย์ดำไล: พวกหนูมาขอความช่วยเหลือจากพ่อใหญ่(พวกหนูพากันมาขอความช่วยเหลือจากพ่อใหญ่)

พ่อใหญ่สม: ความช่วยเหลืออะไรน้อ(ความช่วยเหลืออิหยังน้ออิหนี่)

ผู้วิจัย: คือพวกหนูได้ข่าวว่าพ่อใหญ่เล่นดนตรีเขมรเก่ง ก็อยากให้ไปช่วยแสดงให้เด็กนักเรียนตุดสมคร ป้าบุญ ป้าหอมก็จะไปร้องเพลงด้วย (คือพวกหนูกะใค่ข่าวว่าพ่อใหญ่เล่นดนตรีเขมรเก่ง กะอยากให้ไปชอยเล่นให้เด็กน้อนักเรียนเบ็ง ตุดสมคร ป้าบุญ ป้าหอมกะสิไปร้องเพลงน้า)

พ่อใหญ่สม: ใครบอกว่าพ่อใหญ่ เล่นดนตรีเขมรเป็น ครูไปไหนใครโกหกมา (ชูใค่ว่าพ่อใหญ่เล่นดนตรีเขมรเป็น ครู ไปตัก ใค่ใค่มา)

อาจารย์ดำไล: ใครเขาก็ล้อกันทั้งบ้านแหละว่าพ่อใหญ่เล่นเป็น (ไผเขาจะชา กะล้อกันเหม็ดบ้านหันต๊ะว่าพ่อใหญ่เล่นเป็น)

พ่อใหญ่สม(หัวเราะ): โอ้อ! เขาโกหกครูแล้วละ พ่อใหญ่ไม่เคยเล่นเป็นตักครั้ง (โอ้อ! เขาใค่ครูแล้วละ พ่อใหญ่บ่เคยเล่นเป็นตักเทือ)

พ่อใหญ่จารย์มี: ใครจะ โททก ก็เมียแก่นั้นแหละบอกว่าแก่นั่นได้ ดันกับแกก็เคย เป็นเพื่อนกันมากตั้งนาน ทำไมจะ ไม่รู้ว่าแก่นั่นเป็น(ชู ใต้ลิคิ้วเตี๊วนี้ กะเมียเจ้านั้นแหละ บอกว่าแก่นั่นได้ เจ้ากับช่อกะเป็นหญ่กันมาตั้ง โคนเป็นทังช่อตบืออยู่ ว่าเจ้าแก่นั่นเป็น)

แล้วพ่อใหญ่จารย์มีก็พูดภาษาเขมรกับพ่อใหญ่สมออยู่สักพักใหญ่ ๆ

พ่อใหญ่สมอ: ดันพื้นหักหมดแล้ว เป้าแคน เป้าปี ไม่ดังหอรอก(ช่อขมข่าหักหมัดแล้วเป้าแคน เป้าปีบ่อคังคอก)

พ่อใหญ่จารย์มี: ไปช่วยกันหน่อย อ้าแกไปไปมันจะสนุกหอรอ ดันก็ไป ดุงสมักรไป แม้ใหญ่บุญ แม้ใหญ่หอมก็ไป แกก็จะ ไม่ไปช่วยกันหน่อยหอรอ (ไปชอชกันแน ชันเจ้าบ่อ ไปมันฉิววนเบาะ ช่อกะไป ดุงสมักร ใหญ่บุญ ใหญ่หอมกะไป เจ้ากะตบือ ไปชอชกันแนเบาะ)

พ่อใหญ่สมอนิ่งไปครู่ใหญ่ ๆ แล้วบอกว่า

พ่อใหญ่สมอ: เฮ้า ดองเบ็งกะได้ (เฮ้า ดองตุ๊กก็ได้)

ด้วยความช่วยเหลือของพ่อใหญ่จารย์ มี ทำให้ผู้วิจัยได้วิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านดนตรีคือการ เป้าแคนและปี่เขมร ด้านการร้องเพลงเขมร ด้านการทำข้าวต้มใบมะพร้าว และ ด้านการทอดผ้าด้วย ลวดลายของคนไทยเชื้อสายเขมร ซึ่งวิทยากรทุกท่านและคนไทยเชื้อสายเขมรคนอื่น ๆ ต่างก็ให้ความรู้และความสุขแก่เด็กอย่างเต็มที่ ไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย ทำให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยตั้งไว้เป็นอย่างดี เพราะมีพ่อใหญ่จารย์มีคอยกำกับ ดูแลการถ่ายทอดของวิทยากรทุกคนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้วิจัยทุกครั้งทีวิทยากรท่านอื่นจะออกนอกประเด็นที่ตั้งไว้ ซึ่งถ้าหากผู้วิจัยไม่ได้พ่อใหญ่จารย์มีช่วยเหลือแล้วการวิจัยครั้งนี้ก็คงไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้ โดยเฉพาะในเรื่องเชื้อสายและภาษาซึ่งเป็นเรื่องสำคัญและสอนยาก

2. การบูรณาการการเรียนการสอนในโรงเรียน กับกระบวนการเรียนรู้ในชีวิตจริงของชุมชน เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องมาจากข้อ 1 คือเมื่อค้นพบภูมิปัญญาของท้องถิ่นแล้ว ก็นำมาบูรณาการให้เข้ากับกระบวนการเรียนการสอนของโปรแกรมฯ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับคน

เองให้แก่เด็ก เช่น พ่อใหญ่ของมีมาถ่ายทอดความรู้เรื่องการทำแคนและการเป่าแคน แม่ใหญ่ถ่ายทอดความรู้เรื่องการทอผ้า พ่อใหญ่จารย์มีและคณะถ่ายทอดศิลปะและวัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายเขมร เป็นต้น

3. การค้นหาศักยภาพเพื่อสร้างพลังชุมชน จากกระบวนการในข้อ 2 ทำให้คนในชุมชนเข้าใจในตนเองมากขึ้น ทั้งในข้อดี และข้อจำกัด และตั้งสมมติฐานที่ค้นพบเพื่อถ่ายทอดให้เยาวชนของชุมชนโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษาเช่น ละครเวที ทำให้ชุมชนได้การศึกษาที่เหมาะสมกับเยาวชนและท้องถิ่นของตน ซึ่งจะกลายเป็นพลังของชุมชนที่จะสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในชุมชนของคนต่อไป

ระยะที่ 3 ระยะตรวจสอบความเข้าใจกับชุมชน เพื่อเป็นการเพิ่มความมั่นใจเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ว่ามีความถูกต้อง และได้ผลเป็นที่น่าพอใจเพียงใด การตรวจสอบความเข้าใจนี้ทำได้หลายวิธี เช่น จากการสังเกตและการมีส่วนร่วมในการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ เพื่อดูพัฒนาการของการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ คำรับรองจากนักวิชาการภายนอก เอกสาร ตำราต่าง ๆ สังเกตผลงานและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเด็ก และสังเกตความพึงพอใจของครู และผู้ปกครองในการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ และการตรวจสอบอาจทำได้หลายครั้ง ทั้งในระหว่างโปรแกรมฯ และหลังจากจบโปรแกรมฯ ไปแล้ว เพราะคนในชุมชนย่อมต้องการความมั่นใจในการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ อยู่ในทุกระยะ โดยเฉพาะบุคคลในโรงเรียนผู้ซึ่งต้องเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ โดยตรง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. แบบสอบถามความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมการศึกษาแบบ
พหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. แนวคำถามในการสัมภาษณ์ผู้ปกครองเป็นกลุ่ม แบบไม่มีโครงสร้างเพื่อประเมินความ
พึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจ
เกี่ยวกับตนเองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. แบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำแนะนำการใช้แบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือฉบับนี้สร้างขึ้นโดยมีจุดประสงค์เพื่อวัดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลอายุ 5-6 ปี ก่อนและหลังการทดลองใช้โปรแกรมการศึกษาแบบทวิวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มุ่งวัด จำนวน เป็น 5 ด้านได้แก่

1. ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองด้านเพศ

- 1.1 รู้จักสถานภาพทางเพศของตนเองและผู้อื่น
- 1.2 รู้จักความเหมือนและความแตกต่างของบทบาทและความคาดหวังของสังคมต่อชายและหญิงในเรื่องต่าง ๆ เช่นการแต่งกาย การปฏิบัติตน การใช้คำสรรพนามแทนตัว การใช้คำลงท้ายคำพูด ฯลฯ
- 1.3 รู้ว่าทั้งเพศชายและเพศหญิงมีคุณค่า มีข้อจำกัดและต้องมีความสัมพันธ์พึ่งพาอาศัยกันเช่น ผู้ชายบวชเป็นพระสืบทอดพระศาสนา หรือจับเนื้อต้องตัวพระได้ แต่ผู้ชายก็เป็นแม่ให้นมลูกไม่ได้ ผู้หญิงและเนื้อต้องตัวพระไม่ได้ แต่ผู้หญิงสามารถเป็นแม่ให้นมลูกได้ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่สำคัญมาก
- 1.4 เลือกปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับสถานภาพทางเพศของตน เช่น การแต่งกายที่เหมาะสมตามเพศ การใช้คำสรรพนามแทนตัว แทนผู้อื่น และ การใช้คำลงท้ายคำพูดของตนได้เหมาะสมกับเพศแสดงบทบาทได้เหมาะสมกับเพศของตนเช่น เด็กผู้หญิงเล่นบทบาทสมมติเป็นแม่ดูแลหรือให้นมลูก ประกวคางไธ่ นางนพมาศ เป็นขวกาชาด ผู้ชายเล่น ขกมวย ตกปลา ทอดแห หรือเล่นเป็นลูกเสือสำรอง

2. ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองด้านอายุ

- 2.1 รู้จักสถานภาพของตนและผู้อื่นตามความแตกต่างของอายุ เช่น เป็นลูก หลาน พี่ น้อง ลุง ป้าอาพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ฯลฯ
- 2.2 รู้จักความเหมือนและความแตกต่างแตกต่างทางร่างกายและการปฏิบัติตนตามสถานภาพทางอายุของตนและของผู้อื่น เช่น เด็กกับผู้ใหญ่มีอวัยวะทุกส่วนเหมือนกัน แต่ผู้ใหญ่มีอวัยวะทุกส่วนโตกว่า หรือผู้ใหญ่ผู้ชายมีหนวด เด็กไม่มี

คนแก่หัวหงอก เป็นต้นหรือผู้ใหญ่กับเด็กทำงานบางอย่างคล้ายกันเช่น ล้างจาน
ค่านา เกษข้าว แต่ผู้ใหญ่ทำได้มากกว่า และงานบางอย่างเด็กก็ทำไม่ได้ เช่น
ขับรถไถนา เกษข้าว สร้างบ้าน เล้าไก่ หรือขังข้าว เป็นต้น

- 2.3 รู้ว่าการปฏิบัติคนตามสถานภาพตามอายุของแต่ละบุคคลมีทั้งข้อดีและข้อจำกัด
แต่ทุกสถานภาพตามอายุต้องมีความสัมพันธ์และพึ่งพาอาศัยกัน เช่น ผู้ใหญ่
ไม่สามารถเล่นหรือปฏิบัติตนได้เหมือนเด็กจึงไม่สามารถเข้าใจเด็กได้ และเด็กก็
ไม่สามารถปฏิบัติตัวได้เหมือนกับผู้ใหญ่ เช่นการทำงานที่ต้องให้แรงงาน หรือ
ทักษะมาก ๆ ดังนั้น เด็กจึงควรปฏิบัติตนเป็นเด็กดี เชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่
ช่วยแบ่งเบาภาระทางบ้าน ผู้ใหญ่ช่วยปกป้องดูแลคุ้มครองด้วยทอคุณมีปัญญา
ต่างๆ ให้ และหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว ฯลฯ
- 2.4 เลือกปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับสถานภาพทางอายุของคน ทั้งที่บ้านและ
ที่โรงเรียน เช่น ให้ความเคารพเชื่อฟังหรือช่วยแบ่งเบาภาระต่างจากคนที่มียา
มากกว่าตน หรือ ช่วยเหลือ และให้คำแนะนำและเป็นตัวอย่างที่ดีในการ
ประพฤติตนที่เหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น กล้าหาญ ซื่อสัตย์ อดทน
กตัญญู ขยันหมั่นเพียร ฯลฯ แก่คนที่อายุเท่ากันหรือน้อยกว่าตนได้อย่างเหมาะสม

3. ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองด้านภาษา

- 3.1 รู้จักภาษาแม่ที่ตนใช้ที่บ้านกับบุคคลในครอบครัว ในชุมชนและภาษาไทยกลางที่
ผู้อื่นและสื่อมวลชนใช้สื่อสาร
- 3.2 รู้ว่าภาษาแม่และภาษาไทยกลางมีลักษณะที่เหมือนกัน คือใช้ในการติดต่อสื่อสาร
กัน และต่างกันโดยใช้กับบุคคล และ สถานการณ์ที่แตกต่างกันเช่น ภาษาถิ่นใช้
กับคนในท้องถิ่น ภาษาไทยกลางใช้สื่อสารเป็นภาษาเขียน ใช้ในการเรียน ใช้พูด
กับคนภาคกลาง เป็นต้น
- 3.3 รู้ว่าภาษาแม่และภาษาไทยกลางมีคุณค่าและมีข้อจำกัด เช่นภาษากลางไม่มีคำว่า
บักมี บักเขียบ บักทัน ฮวก ฯลฯ ทำให้คนอีสานไม่เข้าใจเวลาพูดกันแต่ภาษา
ไทยกลางก็เป็นภาษาราชการที่ใช้ในการเรียนการสอน เป็นภาษาเขียน เป็นภาษาที่
สื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ใช้ ถ้าเราไม่เข้าใจเราก็สื่อสารกับ
คนอื่นได้ลำบาก

- 3.4 เลือกใช้ภาษาแม่และภาษาไทยกลางได้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ เช่น
ตอบคำถามของครูเป็นภาษาไทยกลาง หรือ พูดกับคนต่างถิ่นด้วยภาษาไทยกลาง
พูดภาษาถิ่นอีสานกับเพื่อน ครู หรือคนในท้องถิ่น ฯลฯ

4. ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองด้านเชื้อสาย

- 4.1 รู้จักเชื้อสายของคนและผู้อื่นจากการรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับตนเองและ
บรรพบุรุษ เช่น ชื่อและนามสกุล คำนำหน้าชื่อ รูปลักษณ์ การแต่งกาย ลักษณะ
บ้านเรือน เครื่องประดับ อาหาร ประเพณีพิเศษ บุคคลที่ยกย่อง การตั้งหรือการ
ย้ายถิ่นฐาน เป็นต้น
- 4.2 รู้จักความเหมือน ความแตกต่างของเชื้อสายของคนและผู้อื่น ในด้าน ชื่อและ
นามสกุล คำนำหน้าชื่อ รูปลักษณ์ การแต่งกาย ลักษณะบ้านเรือน เครื่องประดับ
อาหาร ประเพณีพิเศษ บุคคลที่ยกย่อง การตั้งหรือการย้ายถิ่นฐาน เป็นต้น
- 4.3 รู้ว่าทุกคนที่เกิดบนแผ่นดินไทยเป็นคนไทย แม้ว่าจะเป็นคนไทยที่มีเชื้อสาย
แตกต่างกัน มีชื่อและนามสกุล คำนำหน้าชื่อ รูปลักษณ์ การแต่งกาย ลักษณะ
บ้านเรือน เครื่องประดับ อาหาร ประเพณีพิเศษ บุคคลที่ยกย่อง การตั้งหรือการ
ย้ายถิ่นฐาน แตกต่างกัน เช่น คนไทยเชื้อสายลาว คนไทยเชื้อสายจีน คนไทยเชื้อ
สายเขมร และคนไทยเชื้อสายไทย เป็นต้น
- 4.4 เลือกปฏิบัติตนในเรื่องการแต่งกาย การร่วมประเพณีในครอบครัว ท้องถิ่น และ
ของชาติได้อย่างเหมาะสม เช่น แต่งกายได้อย่างเหมาะสมกับโอกาส เช่นการ
แต่งกายด้วยผ้าถุง หรือผ้าขาวม้า เป็นต้น หรือแสดงกริยาขณะร่วมประเพณีใน
ครอบครัว ท้องถิ่น และของชาติได้อย่างเหมาะสม เช่น ในพิธีเลี้ยงผีตาแฮก
บุญผะเหวด บุญบั้งไฟ เข้าพรรษา ถวายพระพร หรือ บำเพ็ญประโยชน์ใน
วันเฉลิมพระชนมพรรษา

5. ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองด้านการดำรงชีพ

- 5.1 รู้จักการดำรงชีพและการปฏิบัติตนของตนเองและผู้อื่นตามวิถีการทำมาหากิน
ของครอบครัวในชุมชน เช่น บอกเล่าถึงการปฏิบัติตนของครอบครัวตนและ
ครอบครัวอื่น ในเรื่องการทำมาหากิน เช่น การกินอยู่ เครื่องนุ่งห่ม กิจกรรม
ต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพ เวลาและสถานที่ กิจวัตรประจำวัน คนครี ตลอดจน
การละเล่นที่สัมพันธ์กับการทำมาหากินของครอบครัว

- 5.2 รู้จักความเหมือน ความแตกต่างของการทำมาหากิน ของครอบครัวคนและครอบครัวอื่น
- 5.3 รู้ว่าการดำรงชีพของแต่ละครอบครัวมี ข้อดีและข้อจำกัดทุกคนมีประโยชน์และการดำรงชีพของคนเราต้องพึ่งตนเองและพึ่งพาอาศัยผู้อื่น เช่นครูสอนหนังสือได้แต่ต้องให้ชวานาปลูกข้าวให้กิน ชวานาปลูกข้าวกินเองได้แต่ต้องส่งลูกมานเรียนหนังสือกับครู ฯลฯ แต่ทุกอาชีพมีคุณค่าและต้องพึ่งพาอาศัยกัน เช่น ตำรวจจับผู้ร้าย พ่อค้าแม่ค้าขายของให้เรากิน ครูช่วยสอนหนังสือ หมออนามัย ตำรวจดูแลช่วยรักษาคนเจ็บป่วย ฯลฯ
- 5.4 เลือกปฏิบัติคนใดเหมาะสมกับการดำรงชีพของคนทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน เช่น เมื่อพ่อแม่ไปทำงานหรือไปค้างที่นา ก็พาน้องมาโรงเรียนด้วย หรือถลางวันกลับไปดูแลน้องที่บ้าน หรือช่วยดูแลสัตว์เลี้ยงเช่นวัวควาย คอยรับเอาไปถ่มคอนเทียงไปเขาน้ำให้กิน และคอนเอ็นพาดลับบ้าน เก็บเห็ด ผัก หาปู ปลา หรือของกินอื่นๆ เพื่อนำไปทำกับข้าว ช่วยเหลืองานส่วนรวมในห้องเรียน โรงเรียน และ ในหมู่บ้านอย่างเหมาะสม เช่นในงานทอดผ้าป่าก เด็กที่เป็นลูกชวานานำข้าวสารมาร่วมทำบุญ ส่วนเด็กที่เป็นลูกพ่อค้า แม่ค้านำของแห้งมาทำบุญ ฯลฯ

ลักษณะของแบบวัด

แบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือนี้ วัดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 เรื่อง คือ เรื่องเพศ 12 ข้อ เรื่องอายุ 12 ข้อ เรื่องภาษา 12 ข้อ เรื่องเชื้อสาย 13 ข้อ และ เรื่องการดำรงชีพ 13 ข้อ รวมทั้งหมด 62 ข้อ สร้างขึ้นตามองค์ประกอบของความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามการแสวงหาความรู้ในชั้นต่าง ๆ คือ ชั้นการรับรู้และจำ ชั้นการเปรียบเทียบ ชั้นการประเมินค่า และชั้นการนำไปใช้ โดยประกอบด้วยแบบทดสอบ 57 ข้อ และแบบสังเกตและสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ในชั้นกระบวนการคิดชั้นการนำไปใช้ในเนื้อหาแต่ละเรื่องอีก 5 ข้อ เพราะกระบวนการคิดชั้นการนำไปใช้เป็นเรื่องของการปฏิบัติจริงซึ่งต้องใช้การสังเกต และสัมภาษณ์ผู้ปกครองเพื่อเก็บข้อมูลทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน

คุณสมบัติของผู้ดำเนินการวัด

1. เป็นผู้ที่มีความเข้าใจในพัฒนาการทุกด้านของเด็กวัยอนุบาล
2. มีความเข้าใจ และสามารถสื่อสารด้วยภาษาถิ่นของเด็กได้เป็นอย่างดี
3. มีความคุ้นเคยกับเด็กที่จะทำการวัดพอสมควร
4. เข้าใจในวิธีการในการวัดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กอนุบาลอย่างละเอียด

อุปกรณ์ที่ใช้ในการวัด

1. สมุดภาพครอบครัวของเรา ซึ่งประกอบไปด้วยภาพครอบครัวของเด็กทุกคน เป็นอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการทดสอบความเข้าใจเรื่องเพศ อายุ เรือสาย และการดำรงชีวิต โดยใช้ควบคู่ไปกับคำถามในการแสวงหาความรู้พื้นฐานการรับรู้และจำ และขั้นการเปรียบเทียบ
2. กระดาษ ดินสอ ยางลบ และเครื่องบันทึกเสียง

ภาษาที่ใช้ในการวัด ใช้ภาษาที่เด็กสามารถเข้าใจ และสื่อสารได้ดีที่สุด

วิธีดำเนินการวัด

1. ผู้ดำเนินการวัดทำความคุ้นเคยกับเด็กและเตรียมตัวให้พร้อมที่จะทำการวัด
2. จัดหาสถานที่เหมาะสมที่จะทำการวัด เช่น ต้องเป็นที่ที่สงบปราศจากสิ่งรบกวน บรรยากาศเป็นกันเอง เป็นธรรมชาติ ที่ทำให้เด็กผ่อนคลาย ไม่ทำให้เด็กเกิดความเครียด เช่น ใต้ร่มไม้ที่เย็นสบาย หรือ ในห้องเรียนที่อากาศถ่ายเทได้สะดวก
3. ผู้ทำการวัดกับเด็กที่รับการวัดนั่งในท่าที่สบาย และ นั่งทางเดียวกันเพื่อจะได้ดูสมุดภาพครอบครัวของเราไปพร้อมกันได้โดยสะดวก
4. ทำการวัดเด็กเป็นรายบุคคล
5. ลำดับเรื่องที่จะวัด ให้วัดเรื่องที่ใกล้ตัวเด็กมากที่สุดก่อน คือวัดเรื่อง เพศ อายุ ภาษา เรือสาย และการดำรงชีวิตตามลำดับ
6. ทำการวัดวันละ 1 เรื่อง และเรื่องละไม่เกิน 15 นาที
7. ทวนสอบเด็กและเรื่องในการวัดเพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่เด็กทุกคน ซึ่งทำได้ดังนี้

ช่วงเวลาที่ใช้ ในการวัด	วันที่ 1	วันที่ 2	วันที่ 3	วันที่ 4	วันที่ 5
	เรื่องเพศ	เรื่องอายุ	เรื่องภาษา	เรื่องเชื้อสาย	การดำรงชีพ
เช้า (9.00- 11.00 น.)	เด็กคนที่ 1 - 8	เด็กคนที่ 9 - 15	เด็กคนที่ 1 - 8	เด็กคนที่ 9 - 15	เด็กคนที่ 1-8
บ่ายถึงคืน นอน(14.00- 16.00 น.)	เด็กคนที่ 9-15	เด็กคนที่ 1 - 8	เด็กคนที่ 9-15	เด็กคนที่ 1 - 8	เด็กคนที่ 9-15

8. ทำการวัด โดยอ่านคำถามทีละข้อและบันทึกพฤติกรรมการเด็กในหน้ากระดาษข้างกระดาษ
คำถาม จนหมดชุดคำถาม เมื่อเปลี่ยนไปวัดเด็กคนใหม่ก็ถอดกระดาษบันทึกพฤติกรรม
เด็กคนเดิมออกเขียนรวมกันไว้ แล้วนำกระดาษบันทึกพฤติกรรมเด็กคนใหม่มาใส่เพื่อบัน
ทึกพฤติกรรมใหม่ โดยแผ่นคำถามยังคงใช้ชุดเดิม ดังตัวอย่าง

บรรณานุกรม

1. ความเข้าใจต่อวัยของเด็กและครอบครัว
กรมอนามัย สืบค้นเมื่อวันที่ 15/05/2564

ข้อ	พฤติกรรม	ลักษณะของครู	
		ลักษณะภายใน	ลักษณะภายนอก
1.	พาสีฟันให้เด็กทาสีฟันในบรณการพ ที่เป็นกันเอง	ภาษาที่พูดคุยกับพ่อ แม่ ที่ ช้า นิ่ง สบาย ภาษาอะไร และ ภาษาที่คุยกับลูกที่ พนัก เรารองเรื่องว่า ภาษาอะไร	ภาษาที่โต้แย้งกับพ่อ แม่อยู่ บ้านเย็น นวล ภาษาดี พัง แต่ รภาษาที่คุยว่าอยู่ พนัก เรารองเรื่องว่า ภาษาอื่นอีก
	เข้าเด็กไม่ตอบเลยเมื่อถามไป 30 วินาที ให้ถามคำถามซ้ำ แต่เด็ก ตอบแล้วแต่ยังไม่ได้คำตอบที่ไม่ สมบูรณ์ให้ถามคำถามซ้ำ	ภาษาที่พูดคุยกับพ่อ แม่ ที่ ช้า นิ่ง สบาย ว่า(ภาษาที่เด็กตอบ) แล้วภาษาที่คุยกับ พนัก เรารองเรื่องว่า ภาษาอะไร	ภาษาที่โต้แย้งกับพ่อ แม่อยู่ บ้านเย็น น รภาษาที่เด็กตอบ แล้วภาษาที่คุยว่าอยู่ พนัก เรารองเรื่องว่า ภาษาอื่นอีก

หมายเหตุ: ให้คะแนนและพฤติกรรมของเด็กทุกตัว

1 คะแนน เมื่อเด็กไม่ได้ใช้ภาษาที่เด็กคุยกับพ่อแม่ที่รับเรียกว่าการท
หรือถามคำถามและภาษาที่คุยกับพ่อแม่ที่รับเรียกว่าการท

0.5 คะแนน เมื่อเด็กไม่ได้ใช้ภาษาที่เด็กคุยกับพ่อแม่ที่รับเรียกว่าการทหรือ
ถามคำถาม หรือภาษาที่คุยกับพนัก เรารองเรื่องว่าภาษาอื่น

0 คะแนน เมื่อเด็กไม่ได้ใช้ภาษาที่คุยกับพ่อแม่ที่รับเรียกว่าการทไร
และ ภาษาที่คุยกับพนัก เรารองเรื่องว่าภาษาอะไร

บรรณานุกรม

ชื่อ-สกุล _____
 วันออกพิมพ์ที่ _____ ฉบับที่ _____
 วัน เดือน ปี พ.ศ. _____

คะแนนที่ได้จากชุดคำถามบรรณานุกรมที่ 1 และ 2 หรือชุดคำถามบรรณานุกรมที่ 3 และ 4 และ 5 และ 6

เมื่อทำการวัดเด็กหมคทุกคนแล้วก็ให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ วันต่อไปก็เปลี่ยนชุดคำถามเรื่องใหม่ และกระดามบันทึกพฤติกรรมเด็กใหม่ ทำการวัดอย่างนี้จนครบทั้ง 5 เรื่อง

9. ตัวอย่างการบันทึกพฤติกรรม และการให้คะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คะแนนค่ารวม			
1. การเข้าใจเกี่ยวกับตนเองกับภาษา			
ลักษณะการเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง			
ข้อ	พฤติกรรม	จำนวนของครู	
		จำนวนภาษาไทย	จำนวนภาษาอังกฤษ
1.	<p>พูดบอกชื่อของตนเองในบริบทภาษาที่เป็นกิจวัตร</p> <p>ได้คิดไปก่อนพูดเมื่อเวลาผ่านไป 30 วินาที โดยไม่พึ่งคำชี้แนะจากผู้ใหญ่ว่าควรพูดอย่างไร</p>	<p>ภาษาที่พูดคือชื่อตนเองที่ชี้ว่าหรือว่า</p> <p>ภาษาไทย หรือ ภาษาที่พูดคือชื่อตัวเองหรือว่า</p> <p>ภาษาไทย</p>	<p>ภาษาที่ใช้ว่าชื่อตนเองอยู่ ป่าเขา นวนา</p> <p>ภาษาที่ชี้ถึง</p> <p>ภาษาที่ชี้ว่าชื่อตัวเอง</p> <p>ภาษาที่พูดคือชื่อตัวเองหรือว่า</p> <p>ภาษาไทย</p>
		<p>ภาษาที่พูดคือชื่อตนเองที่ชี้ว่าหรือว่า</p> <p>(ภาษาที่ชี้ถึงคือชื่อ)</p> <p>ภาษาที่พูดคือชื่อตัวเองหรือว่า</p> <p>ภาษาไทย</p>	<p>ภาษาที่ใช้ว่าชื่อตนเองอยู่ ป่าเขา นวนา</p> <p>(ภาษาที่ชี้ถึงคือชื่อ)</p> <p>ภาษาที่พูดคือชื่อตัวเองหรือว่า</p> <p>ภาษาไทย</p>
<p>หมายเหตุให้คะแนนเฉพาะพฤติกรรมของข้อนี้เท่านั้น</p> <p>1 คะแนน เมื่อเด็กบอกได้ว่าภาษาที่พูดกับตนเองที่ชี้ว่าหรือว่าภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ และภาษาที่พูดคือชื่อตัวเองหรือว่าภาษาไทย</p> <p>0.5 คะแนน เมื่อเด็กบอกได้ว่าภาษาที่พูดกับตนเองที่ชี้ว่าหรือว่าภาษาหรือภาษาไทย หรือภาษาที่พูดคือชื่อตัวเองหรือว่าภาษาไทย</p> <p>0 คะแนน เมื่อเด็กบอกไม่ได้ว่าภาษาที่พูดกับตนเองที่ชี้ว่าหรือว่าภาษาไทยหรือ ภาษาที่พูดคือชื่อตัวเองหรือว่าภาษาไทย</p>			

คะแนนค่ารวม	
<p>ชื่อ-สกุล เด็กชายธีรวิ ธีระพันธ์</p> <p>โรงเรียนอนุบาล 1</p> <p>วัน เดือน ปี ๒๕๒๖ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๓</p>	
<p>ขอเสนอว่าให้คะแนนเฉพาะว่ากล่าวกรับ</p> <p>ตามครูว่าพูดภาษาหรือว่าไทยกรับ</p> <p>(ดูตามชุดกับที่ตนเองมีพูดภาษากรับ</p> <p>เวลาครูพูดว่าภาษาหรือว่าไทยกรับ)</p>	
<p>ภาษาที่ใช้พูดกับครูและเพื่อนในภาษา หรือพูดกับภาษา</p> <p>กรับไทย และภาษาไทย</p>	
<p>☒ 1. เพราะเด็กสามารถบอกได้ว่าภาษาที่พูดกับตนเองที่ชี้ว่าหรือว่าภาษากรับ และภาษาที่พูดคือชื่อตัวเองหรือว่าภาษาไทย</p> <p>☐</p> <p>☐</p>	

ตัวอย่างลักษณะคำถามของแบบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองฯ เกณฑ์การให้คะแนน และพฤติกรรม
ของเด็กที่คาดหวัง

3. ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองเรื่องภาษา

การแสวงหาความรู้ที่เรียนรู้ และซ้ำ

ข้อ	พฤติกรรมของครู	คำถามของครู	
		คำถามภาษาไทย	คำถามภาษาอื่น
1.	พาเด็กมานั่งพูดคุยกันใน บรรยากาศที่เป็นกันเอง	ภาษาที่หนูพูดกับพ่อแม่ที่ บ้านเรียกว่าภาษาอะไร และ ภาษาที่ครูพูดที่หน้าเสาธง ตอนเช้าเรียกว่าภาษาอะไร	ภาษาที่โตเว้ากับพ่อแม่อยู่ บ้านเรียกว่าภาษาอียัง แล้ว ภาษาที่ครูเว้าอยู่หน้าเสาธง ตอนเช้าเรียกว่าภาษาอียัง
	ถ้าเด็กไม่ตอบเลยเมื่อเวลา ผ่านไป 30 วินาที ให้ถามคำ ถามซ้ำแต่ถ้าเด็กตอบแล้วแต่ ยังได้คำตอบที่ไม่สมบูรณ์ให้ ถามคำถามเพิ่ม	ภาษาที่หนูพูดกับพ่อแม่ที่ บ้านเรียกว่า (ภาษาที่เด็ก ตอบ) แล้วภาษาที่ครูพูดที่ หน้าเสาธงตอนเช้าเรียกว่า ภาษาอะไร	ภาษาที่โตเว้ากับพ่อแม่อยู่ บ้านเรียกว่า(ภาษาที่เด็กตอบ) แล้วภาษาที่ครูเว้าอยู่หน้าเสา ธงยามเช้าเรียกว่าภาษาอียัง

เกณฑ์การให้คะแนนและพฤติกรรมของเด็กที่คาดหวัง

- 1 คะแนน เมื่อเด็กบอกได้ว่าภาษาที่เด็กพูดกับพ่อแม่ที่บ้านเรียกว่าภาษาลาวหรือภาษา
อีสาน และภาษาที่ครูพูดที่หน้าเสาธงตอนเช้าเรียกว่าภาษาไทย
- 0.5 คะแนน เมื่อเด็กบอกได้ว่าภาษาที่เด็กพูดกับพ่อแม่ที่บ้านเรียกว่าภาษาลาว/ภาษา
อีสาน หรือภาษาที่ครูพูดที่หน้าเสาธงตอนเช้าเรียกว่าภาษาไทย
- 0 คะแนน เมื่อเด็กบอกไม่ได้เลยว่าภาษาที่พูดกับพ่อแม่ที่บ้านเรียกว่าภาษาอะไร และ
ภาษาที่ครูพูดที่หน้าเสาธงตอนเช้าเรียกว่าภาษาอะไร

ข้อ	พฤติกรรมของครู	คำถามของครู	
		คำถามภาษาไทย	คำถามภาษาอื่น
2.	<p>ถ้าเด็กไม่ตอบเลยเมื่อเวลาผ่านไป 30 วินาที ให้ถามคำถามซ้ำแค่ ถ้าเด็กตอบแล้วแต่ยังได้คำตอบที่ไม่สมบูรณ์ให้ถามคำถามเพิ่ม</p>	<p>หนู เคย ได้ยิน ใคร พูด ภาษาอีสาน ที่ไหนบ้าง</p> <p>นอกจาก (สิ่งที่เด็กตอบ) แล้ว หนู ยัง เคย ได้ยิน ใคร พูด ภาษาอีสาน ที่ไหน อีก บ้าง</p>	<p>โต เคย ได้ยิน หนู ได้ ว่า ชาว อยู่ หนอง ได้ ไหม</p> <p>นอกจาก (สิ่งที่เด็กตอบ) แล้ว โต ยัง เคย ได้ยิน ไหม ว่า ชาว ชาว อยู่ หนอง ได้ อีก</p>

เกณฑ์การให้คะแนนและพฤติกรรมของเด็กที่คาดหวัง

- 1 คะแนน เมื่อบอกได้ว่าคนที่พูดภาษาอีสานคือคนอีสาน หรือ คนบ้านเรา และพูดที่บ้าน โรงเรียน ห้างนา ตลาด หรือสถานที่อื่นๆ อย่างน้อย 3 สถานที่
- 0.5 คะแนน เมื่อเด็กบอกรู้บุคคลที่พูดภาษาอีสาน ได้มากกว่าหรือเท่ากับ 3 บุคคล และพูดที่สถานที่ต่าง ๆ อย่างน้อย 2 สถานที่
- 0 คะแนน เมื่อเด็กบอกรู้บุคคลที่พูดภาษาอีสาน ได้น้อยกว่า 3 บุคคล และสถานที่พูด ได้น้อยกว่า 2 สถานที่ หรือ บอกไม่ได้เลย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อ	พฤติกรรมของครู	คำถามของครู	
		คำถามภาษาไทย	คำถามภาษาถิ่น
3.	ถ้าเด็กไม่ตอบเลยเมื่อเวลาผ่านไป 30 วินาที ให้ถามคำถามซ้ำแต่ถ้าเด็กตอบแล้วแต่ยังได้คำตอบที่ไม่สมบูรณ์ให้ถามคำถามเพิ่ม	หนู เคย ได้ ยิน โกรช พูด ภาษาไทยกลางที่ โหนบ้าง นอกจาก(สิ่งที่เด็กตอบ) แล้วหนูยังเคยได้ยิน โกรช พูด ที่ โหนอีกบ้าง	โคเคยได้ยิน โกรช ภาษาไทยอยู่หม่อง ไคแน นอกจาก(สิ่งที่เด็กตอบ) แล้วโคยังเคยได้ยิน โกรช อยู่หม่อง ไคอีก

เกณฑ์การให้คะแนนและพฤติกรรมของเด็กที่คาดหวัง

- 1 คะแนน เมื่อบอกได้ว่าคนที่พูดภาษาไทยคือคนไทย หรือ คนกรุงเทพฯ คนภาคกลาง หรือสื่อมวลชน และพูดที่กรุงเทพฯ ในโทรทัศน์ วิทยุ หรือสถานที่อื่นๆ อย่างน้อย 3 สถานที่
- 0.5 คะแนน เมื่อเด็กบอกรับบุคคลที่พูดภาษาไทยได้มากกว่าหรือเท่ากับ 3 บุคคล และพูดที่สถานที่ต่าง ๆ อย่างน้อย 2 สถานที่
- 0 คะแนน เมื่อเด็กบอกรับบุคคลที่พูดภาษาไทยได้น้อยกว่า 3 บุคคล และสถานที่พูดได้น้อยกว่า 2 สถานที่ หรือ บอกไม่ได้เลย

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การแสวงหาความรู้ขั้นเปรียบเทียบ

ข้อ	พฤติกรรมของครู	คำถามของครู	
		คำถามภาษาไทย	คำถามภาษาถิ่น
4.	<p>ด้่าเด็กไม่ตอบเลยเมื่อเวลาผ่านไป 30 วินาที ให้ถามคำถามซ้ำ แต่ด้่าเด็กตอบด้่ายังด้่าคำตอบที่ไม่สมบูรณ์ให้ถามคำถามเพิ่ม</p>	<p>ภาษาอีสานกับภาษาไทยกลางเหมือนกันอย่างไร</p> <p>นอกจาก (สิ่งที่เด็กตอบ) แล้วเหตุไฉนภาษาอีสานกับภาษาไทยกลางยังมีอะไรเหมือนกันอีกบ้าง</p>	<p>ภาษาดาวกับภาษาไทยคือกันจ้งได้</p> <p>นอกจาก(สิ่งที่เด็กตอบ) แล้วไคคือควาภาษาดาวกับภาษาไทยยังมีอืหยังคือกันอีกแน</p>

เกณฑ์การให้คะแนนและพฤติกรรมของเด็กที่คาดหวัง

- 1 คะแนน เมื่อเด็กบอกความเหมือนของภาษาอีสานกับภาษาไทยกลางได้ 2 ประเด็น เช่น
 - * จุดมุ่งหมายในการพูดเหมือนกันคือ ใช้สื่อสารกันให้เข้าใจ
 - * มุกคตที่พูด บางทีคนอีสานก็พูดภาษาไทยกลาง และ คนภาคกลางก็พูดภาษาอีสานเหมือนกัน
 - * คำหลายคำออกเสียงเหมือนกันและมีความหมายเหมือนกัน เช่น ไก่ เบ็ด หมา แมว ผม แขน ขา หู ตา ฯลฯ
- 0.5 คะแนน เมื่อเด็กบอกความเหมือนของภาษาอีสานและภาษาไทยกลางได้ 1 ประเด็น
- 0 คะแนน เมื่อเด็กบอกความเหมือนของภาษาอีสานและภาษาไทยกลางไม่ได้เลย

ข้อ	พฤติกรรมของครู	คำถามของครู	
		คำถามภาษาไทย	คำถามภาษาถิ่น
5.	<p>ถ้าเด็กไม่ตอบเลยเมื่อเวลาผ่านไป 30 วินาทีให้ถามคำถามซ้ำแต่ถ้าเด็กตอบแล้วยังได้คำตอบที่ไม่สมบูรณ์ให้ถามคำถามเพิ่ม</p>	<p>หนูคิดว่าภาษาอีสานและภาษาไทยกลางแตกต่างกันอย่างไร</p> <p>นอกจาก(สิ่งที่เด็กตอบ)แล้ว หนูคิดว่ายังมีอะไรที่แตกต่างกันอีกบ้าง</p>	<p>โตคิดว่าภาษาลาวกับภาษาไทยต่างกันยังไง</p> <p>นอกจาก(สิ่งที่เด็กตอบ) แล้วโตคิดว่ายังมีอะไรบ้างอีกกัน</p>

เกณฑ์การให้คะแนนและพฤติกรรมของเด็กที่คาดหวัง

- 1 คะแนน เมื่อเด็กบอกความแตกต่างของภาษาอีสานและภาษาไทยกลางได้อย่างน้อย 2 ประเด็นเช่น
 - * บุคคลที่พูด ภาษาอีสานคนอีสานเป็นคนพูด ภาษาไทยคนภาคกลางเป็นคนพูด
 - * สถานที่ในการพูด ภาษาอีสานใช้พูดกับพ่อแม่หรือคนในหมู่บ้าน ส่วนภาษาไทยกลางใช้พูดกับครู ราชานข่าว หรือใช้พูดกับคนภาคกลาง ฯลฯ
 - * ออกเสียงต่างกันและความหมายก็ต่างกัน บักเขียบ-นื้อยหน้า บักมี-ขุ่น แมงคันไซ-แมลงปอ บักสิดา-ฝรั่ง ฮวก-ถูกอ็อค เป็นต้น
- 0.5 คะแนน เมื่อเด็กบอกความแตกต่างของภาษาอีสาน และภาษาไทยกลางได้ 1 ประเด็น
- 0 คะแนน เมื่อเด็กบอกความแตกต่างของภาษาอีสาน และภาษาไทยกลางไม่ได้เลย

การแสวงหาความรู้ขั้นประเมินค่า

ข้อ	พฤติกรรมของครู	คำถามของครู	
		คำถามภาษาไทย	คำถามภาษาถิ่น
6.	ถ้าเด็กไม่ตอบเลยเมื่อเวลาผ่านไป 30 วินาที ให้ถามคำถามซ้ำแต่ถ้าเด็กตอบแล้วยังได้คำตอบที่ไม่สมบูรณ์ให้ถามคำถามเพิ่ม	<p>หนูกิดว่าภาษาอีสานคืออะไร</p> <p>นอกจาก(สิ่งที่เด็กตอบ)แล้วหนูกิดว่าภาษาอีสานคืออะไรอีกบ้าง</p>	<p>ไต่กิดว่าภาษาดาวกิดังได้</p> <p>นอกจาก(สิ่งที่เด็กตอบ)แล้วไต่กิดว่าภาษาดาวกิดังได้อีกแน</p>

เกณฑ์การให้คะแนนและพฤติกรรมของเด็กที่คาดหวัง

- 1 คะแนน เมื่อเด็กบอกข้อคิดของภาษาอีสานได้ 2 ข้อเช่น
- * คุยกับคนอีสานได้เข้าใจ
 - * ฟังภาษาอีสานได้เข้าใจ
 - * ฟังหมอลำ หรือนิทานอีสานได้เข้าใจและสนุกสนาน
 - * ร้องหมอลำและเว้าผญาได้
 - * ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์รายการภาษาอีสานได้เข้าใจ
- 0.5 คะแนน เมื่อเด็กบอกข้อคิดของภาษาอีสานได้ 1 ข้อ
- 0 คะแนน เมื่อเด็กบอกข้อคิดของภาษาอีสานไม่ได้เลย

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อ	พฤติกรรมของครู	คำถามของครู	
		คำถามภาษาไทย	คำถามภาษาถิ่น
7.	<p>ถ้าเด็กไม่ตอบเลยเมื่อเวลาผ่านไป 30 วินาทีให้ถามคำถามซ้ำ แต่ถ้าเด็กตอบแล้วยังได้คำตอบที่ไม่สมบูรณ์ให้ถามคำถามเพิ่ม</p>	<p>หนูกิดว่าภาษาไทยกลางคืออะไร</p> <p>นอกจาก(สิ่งที่เด็กตอบ)แล้วภาษาไทยกลางยังคืออะไรอีกบ้าง</p>	<p>โตคิดว่าภาษาไทยดีจังไค้แน</p> <p>นอกจาก(สิ่งที่เด็กตอบ)แล้วโตคิดว่าภาษาไทยยังดีจังไค้อีกแน</p>

เกณฑ์การให้คะแนนและพฤติกรรมของเด็กที่คาดหวัง

- 1 คะแนน เมื่อเด็กบอกข้อดีของภาษาไทยกลางได้ 2 ข้อเช่น
- * เอาไว้พูดกับคนกรุงเทพฯ หรือคนภาคกลาง ครู เป็นต้น
 - * ใช้เป็นภาษาในการอ่านและเขียนหนังสือในโรงเรียน เขียนจดหมาย
 - * ฟังวิทยุ โทรทัศน์ที่พูดภาษาไทยกลางได้เข้าใจ
 - * ร้องเพลงเป็นภาษาไทยกลางได้
 - * อ่านหนังสือทั่ว ๆ ไปได้
- 0.5 คะแนน เมื่อเด็กบอกข้อดีของภาษาไทยกลางได้ 1 ข้อ
- 0 คะแนน เมื่อเด็กบอกข้อดีของภาษาไทยกลางไม่ได้เลย

ข้อ	พฤติกรรมของครู	คำถามของครู	
		คำถามภาษาไทย	คำถามภาษาถิ่น
8.	<p>ถ้าเด็กไม่ตอบเลยเมื่อเวลาผ่านไป 30 วินาที ให้ถามคำถามซ้ำแต่เด็กก็ตอบแล้วยังได้คำตอบที่ไม่สมบูรณ์ให้ถามคำถามเพิ่ม</p>	<p>หนูกคิดว่าคอนไหนที่ควรจะใช้ภาษาอีสานมากกว่าภาษาไทยกลาง</p> <p>นอกจาก(สิ่งที่เด็กตอบ) แล้วหนูกคิดว่าคอนไหนอีกบ้างที่ควรให้ภาษาอีสานมากกว่าภาษาไทยกลาง</p>	<p>โคคคิดว่าคอนไค้ที่เฮาควรใช้ภาษาดาวหลายกว่าภาษาไทย</p> <p>นอกจาก(สิ่งที่เด็กตอบ) แล้วหนูกคิดว่ายังมีคอนไค้อีกแนที่เฮาควรใช้ภาษาดาวหลายกว่าภาษาไทย</p>

เกณฑ์การให้คะแนนและพฤติกรรมของคักที่คาคหวัง

- 1 คะแนน เมื่อเด็กบอกข้อจำกัดของภาษาไทยกลาง หรือสถานการณ์ที่ควรใช้ภาษาอีสานมากกว่าภาษาไทยกลางได้ 2 สถานการณ์ เช่น ใช้พูดกับคนอีสาน ใช้ร้องหมอด่า ใช้เว้าผญา หรือสอย ใช้ล่ามทานก้อม พูดกับคนที่พูดภาษาอีสานกับเรา เป็นต้น
- 0.5 คะแนน เมื่อเด็กบอกข้อจำกัดของภาษาไทยกลาง หรือสถานการณ์ที่ควรใช้ภาษาอีสานมากกว่าภาษาไทยกลางได้ 1 สถานการณ์
- 0 คะแนน เมื่อเด็กบอกข้อจำกัดของภาษาไทยกลาง หรือสถานการณ์ที่ควรใช้ภาษาอีสานมากกว่าภาษาไทยกลางไม่ได้เลย

ข้อ	พฤติกรรมของครู	คำถามของครู	
		คำถามภาษาไทย	คำถามภาษาถิ่น
9.	<p>ถ้าเด็กไม่ตอบเลยเมื่อเวลาผ่านไป 30 วินาที ให้ถามคำถามซ้ำแต่ถ้าเด็กตอบแล้วยังได้คำตอบที่ไม่สมบูรณ์ให้ถามคำถามเพิ่ม</p>	<p>หนูคิดว่าคอนไหนควรใช้ภาษาไทยกลางมากกว่าใช้ภาษาอีสาน</p> <p>นอกจาก(สิ่งที่เด็กตอบ) แล้วหนูคิดว่ามีคอนไหนอีกบ้างที่ควรใช้ภาษาไทยกลางมากกว่าภาษาอีสาน</p>	<p>โตคิดว่าคอนไค้ที่ควรใช้ภาษาไทยหลายกว่าภาษาลาว</p> <p>นอกจาก(สิ่งที่เด็กตอบ) แล้วโตคิดว่ามีคอนไค้กี่อันที่ควรใช้ภาษาไทยหลายกว่าภาษาลาว</p>

เกณฑ์การให้คะแนนและพฤติกรรมของเด็กที่คาดหวัง

- 1 คะแนน เมื่อเด็กบอกข้อจำกัดของภาษาอีสานหรือ สถานการณ์ที่ควรใช้ภาษาไทยกลางมากกว่าภาษาอีสานได้ 2 สถานการณ์ เช่น ใช้พูดกับคนไทยหรือคนภาคกลาง ใช้พูดกับครู พูดกับคนที่พูดภาษาไทยกลางกับเรา คอนอ่านหนังสือ คอนเขียนหนังสือ เป็นต้น
- 0.5 คะแนน เมื่อเด็กบอกข้อจำกัดของภาษาอีสาน หรือสถานการณ์ที่ควรใช้ภาษาไทยกลางมากกว่าภาษาอีสานได้ 1 สถานการณ์
- 0 คะแนน เมื่อเด็กบอกข้อจำกัดของภาษาอีสาน หรือสถานการณ์ที่ควรใช้ภาษาไทยกลางมากกว่าภาษาอีสานไม่ได้เลย

ข้อ	พฤติกรรม	คำถามของครู	
		คำถามภาษาไทย	คำถามภาษาถิ่น
10.	<p>ถ้าเด็กไม่ตอบเลยเมื่อเวลาผ่านไป 30 วินาทีให้ถามคำถามซ้ำแต่ถ้าเด็กตอบแล้วยังได้คำตอบที่ไม่สมบูรณ์ให้ถามคำถามเพิ่ม</p>	<p>หนูคิดว่าถ้าไม่มีภาษาอีสานจะเป็นอย่างไร</p> <p>นอกจาก(สิ่งที่เด็กตอบ) แล้วหนูคิดว่าถ้าไม่มีภาษาอีสานจะเป็นอย่างไรอีกบ้าง</p>	<p>โตคืควาซันบ่อมีภาษาลาวสิเป็นจิงได้</p> <p>นอกจาก(สิ่งที่เด็กตอบ) แล้วโตคืควาซันบ่อมีภาษาลาวสิเป็นจิงได้อีกแน</p>

เกณฑ์การให้คะแนน และพฤติกรรมของเด็กที่คาดหวัง

- 1 คะแนน เมื่อเด็กบอกความสำคัญของภาษาอีสานได้ว่าถ้าไม่มีภาษาอีสานก็จะไม่ได้เป็นคนอีสาน หรือ คนอีสานก็ไม่มีภาษาพูด ก็จะไม่มีคนพูดภาษาอีสาน ไม่มีหมอลำ นันทานก้อม ผญา
- 0.5 คะแนน เมื่อเด็กบอกความสำคัญของภาษาอีสานได้ว่าถ้าไม่มีภาษาอีสานก็จะได้พูดไทยกลางก็จะมีแต่ภาษาไทย จะไม่ได้พูดกับคนอีสาน จะพูดได้ลำบากขึ้น
- 0 คะแนน เมื่อเด็กบอกความสำคัญของภาษาอีสานไม่ได้เลย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อ	พฤติกรรม	คำถามของครู	
		คำถามภาษาไทย	คำถามภาษาถิ่น
11.	<p>ถ้าเด็กไม่ตอบเลยเมื่อเวลาผ่านไป 30 วินาที ให้ถามคำถามซ้ำแต่ถ้าเด็กตอบแล้วยังได้คำตอบที่ไม่สมบูรณ์ให้ถามคำถามเพิ่ม</p>	<p>หนูกคิดว่าถ้าไม่มีภาษาไทยกลางจะเป็นอย่างไร</p> <p>นอกจาก(สิ่งที่เด็กตอบ)แล้วหนูกคิดว่าถ้าไม่มีภาษาไทยกลางจะเป็นอย่างไรอีกบ้าง</p>	<p>โตคคิดว่าชั้นบ่อมีภาษาไทยสิเป็นจิงได้</p> <p>นอกจาก(สิ่งที่เด็กตอบ)แล้วโตคคิดว่าชั้นบ่อมีภาษาไทยสิเป็นจิงได้อีกแน</p>

เกณฑ์การให้คะแนนและพฤติกรรมของเด็กที่คาดหวัง

- 1 คะแนน เมื่อเด็กบอกความสำคัญของภาษาไทยกลางได้ในข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้ถ้าไม่มีภาษาไทยกลางก็จะ ไม่ได้เรียนหนังสือ อ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือไม่เป็น ไม่มีคนส่งของส่งจดหมาย ไม่มีคนไทยมีแต่คนอีสาน พูดกับคนภาคกลางไม่ได้
- 0.5 คะแนน เมื่อเด็กบอกความสำคัญของภาษาไทยกลางได้ในข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้ถ้าไม่มีภาษาไทยกลางจะ ไม่มีคนพูดภาษาไทยกลาง ได้พูดภาษาอีสานแทน ไม่ได้ฟังนิทานไทยกับครู คนอีสานก็ไม่ได้พูดกับคนภาคกลาง ไม่ได้ร้องเพลงไทย
- 0 คะแนน เมื่อเด็กบอกความสำคัญของภาษาไทยกลางไม่ได้เลย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การแสวงหาความรู้ที่นำไปใช้

ข้อ	พฤติกรรม	คำถามของครู	
		คำถามภาษาไทย	คำถามภาษาถิ่น
12.	ตั้งเกศ ต้มภานณ์ผู้ปกครองและบุคคลในท้องถิ่น เด็ก วิเคราะห์หลักฐานงานของเด็ก และ พฤติกรรมของเด็กจากแฟ้มสะสมผลงาน วิทัศน์ และการทำกิจกรรมทั้งใน และนอก ห้องเรียนเพื่อตรวจสอบพฤติกรรมเด็ก		

เกณฑ์การให้คะแนนและพฤติกรรมของเด็กที่คาดหวัง

- 1 คะแนน เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมทางเลือกใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมกับบุคคล
และสถานการณ์ได้ภาษาละ 3 ประเด็นดังนี้
- ภาษาไทยกลาง
- * พูดกับคนภาคกลางด้วยภาษาไทยกลาง
 - * พูด หรือ ตอบคำถามของครูด้วยภาษาไทยกลางเมื่อครูถามเป็นภาษาไทยกลาง
 - * ร้องเพลงไทยสากลด้วยภาษาไทยกลาง
- ภาษาอีสาน
- * พูดภาษาอีสานกับเพื่อน พ่อแม่ หรือคนในท้องถิ่นอีสาน
 - * ร้องหมอลำผญา สอข
 - * ดำเนินทานเป็นภาษาอีสาน
- 0.5 คะแนน เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมทางเลือกใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมกับบุคคล
และสถานการณ์ได้ภาษาละ 2 ประเด็น
- 0 คะแนน เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมทางเลือกใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมกับบุคคล
และสถานการณ์ได้ภาษาละ 1 ประเด็นหรือปฏิบัติไม่ได้เลย

2. แบบสอบถามความพึงพอใจของครู เกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมการศึกษาแบบ
ทหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของคักว้อยอนุบาลใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความพึงพอใจของท่านเกี่ยวกับการ
ดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ในประเด็น วัตถุประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาและประสิทธิภาพ
กิจกรรมการเรียนรู้การสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้การสอน ของโปรแกรมฯ
ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาโปรแกรมฯ จึงขอให้ท่านตอบ
แบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง และขอรับรองว่าคำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบกระเทือน
ต่อตัวท่านแต่ประการใด และขอขอบพระคุณในความร่วมมือของท่านมา ณ ที่นี้ด้วย

2. แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

ตอนที่ 1 สถานภาพของท่าน

คำชี้แจง โปรดให้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่าน

เพศ

อายุ

ตำแหน่ง

สังกัด.....

ประสบการณ์การสอนชั้นอนุบาล.....ปี

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

คำชี้แจง จากการทำท่านได้ศึกษา และสังเกตกิจกรรมการเรียนการสอนตามโปรแกรมการศึกษาแบบทวิวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแล้ว โปรดตอบคำถามตามรายการประเมินรายการต่าง ๆ ค่ะไปนี้ตามความพึงพอใจของท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในแบบจัดอันดับคุณภาพที่ตรงกับความพึงพอใจของท่าน ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
3	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. วัตถุประสงค์การเรียนรู้ 1.1 เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียน 1.2 ความเป็นไปได้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ 1.3 เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน 1.4 ชัดพุ่มให้เหมาะกับบริบทของผู้เรียน 1.5 มีจำนวนข้อพอเหมาะ						
2. เนื้อหาและประสบการณ์ 2.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ 2.2 เนื้อหาและประสบการณ์น่าสนใจ 2.3 เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียน 2.4 มีความเหมาะสมระหว่างเวลา กับเนื้อหา และ ประสบการณ์						

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
2.5 มีความเป็นไปได้อย่างจริงในชีวิตประจำวัน						
2.6 มีคุณค่าต่อผู้เรียน						
3. กิจกรรมการเรียนการสอน						
3.1 เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียน						
3.2 มีประสิทธิภาพและสอนตามวัตถุประสงค์ได้						
3.3 สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์						
3.4 เวลาในแต่ละกิจกรรมมีความเหมาะสม						
3.5 สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน						
3.6 มีความสมดุลระหว่างกิจกรรมกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่						
3.7 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำกิจกรรมด้วยตนเอง						
3.8 กิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองอย่างแท้จริง						
3.9 สื่อการสอนมีความหลากหลายและเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน						
3.10 สื่อการสอนหาง่าย และสะดวกต่อการนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
3.11 ผู้ปกครองมีความสะดวกใจในการร่วมและสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน						
4. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน						
4.1 มีความเหมาะสมของวิธีประเมินวัตถุประสงค์						
4.2 วิธีวัด ประเมินผลทำได้สะดวก						
4.3 เกณฑ์การประเมินชัดเจน						
4.4 มีความเหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน						

ความคิดเห็นอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8. แนวคำถามในการสัมภาษณ์ผู้ปกครองเป็นกลุ่ม แบบไม่มีโครงสร้าง เพื่อประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับคำเนิการใช้โปรแกรมฯ

แนวคำถามเพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 การประเมินความพึงพอใจในประเด็น

1. ความสำเร็จของโปรแกรมฯในการส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็ก
2. ความเหมาะสมของการใช้ประสบการณ์ในชีวิตจริงในห้องถึน
 - 2.1 การใช้ภาษาถึน และวัฒนธรรมพื้นบ้านในการเรียนการสอน
 - 2.2 การให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการเชื่อมโยงประสบการณ์ที่บ้าน และการสอนของโปรแกรมฯ
- 3 ประโยชน์ของโปรแกรมฯ

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะกิจกรรมที่เหมาะสมในการส่งเสริมความเข้าใจของเด็ก และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ลักษณะการสัมภาษณ์เป็นกลุ่ม แบบไม่มีโครงสร้างนี้ ไม่การกำหนดคำถามไว้อย่างแน่นอน ผู้สัมภาษณ์กำหนดแนวการสัมภาษณ์ไว้ แล้วจึงสัมภาษณ์ผู้ปกครองตามแนวการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ โดยอาจคิดแปลงคำถามให้เหมาะสมตามสถานการณ์ และผู้ให้สัมภาษณ์สามารถตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างคำถาม

ส่วนที่ 1 การประเมินความพึงพอใจในประเด็นต่อไปนี้

1. ความสำเร็จของโปรแกรมฯ ในการส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็ก

1.1 เมื่อเรียนในสิ่งที่ครูสอนทั้งหมดแล้ว ถูกหลานเราเป็นอย่างไรบ้าง (ทอเขียนแนวที่ครูสอนเหม็ดแล้ว ถูกหลานเราเป็นจิงได้แน)

1.2 กิจกรรมที่ครูพาถูกทำ ทำให้ถูกหลานเรารู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง และรู้จักหมู่บ้านของตนมากขึ้นหรือไม่) (แนวที่ครูพาเฮ็ด ทาทำนี่ เฮ็ดให้ถูกหลานเรา รู้จักจะของ เข้าใจจะของ กับหมู่บ้านจะของหลายขึ้นบ่อ)

1.3 ถ้าถูกหลานเราเข้าใจตนเอง และหมู่บ้านของตนเองมากขึ้น ผู้ปกครองคิดว่าเป็นเพราะอะไร (ชั้นถูกหลานเราเข้าใจจะของ กับหมู่บ้านจะของหลายขึ้น ทอแม็คคิดว่าเป็นช่อนทอชัง)

2. ความเหมาะสมของการใช้ประสบการณ์ในชีวิตจริงในห้องเรียน

2.1 การใช้ภาษาถิ่น และวัฒนธรรมพื้นบ้านในการเรียนการสอน

2.1.1 ผู้ปกครองคิดอย่างไรในการที่ครูอนุญาตให้เด็กพูดภาษาถิ่นอีสานในการเรียนการสอน ดีหรือไม่อย่างไร (ทอแม็คคิดจิงได้ที่ครูปล่อยให้เด็กน้อยเวว่าลาวยามเรียน ดีหรือ บ่อคิจิงได้)

2.1.2 ผู้ปกครองคิดอย่างไรในการที่ครูนำวัฒนธรรมพื้นมาในใช้การเรียนการสอนดีหรือไม่ อย่างไร(ทอแม็คคิดจิงได้ ที่ครูเอาประเพณีบ้านเขา แนวที่อยูบ้านเขามาใช้สอนเด็กน้อย ดีหรือบ่อคิ จิงได้)

2.2 การให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการเชื่อมโยงประสบการณ์ที่บ้านและการสอนของโปรแกรมฯ

2.2.1 ผู้ปกครองลำบากใจหรือไม่เมื่อครูขอให้ช่วยทำสิ่งต่าง ๆ ให้ถูก เพื่อการเรียนของถูก (ทอแม็คคิดยากบ่อยามครูให้ชอยเฮ็ดนั้นเฮ็ดนี้ให้ถูกเพื่อการเขียนของถูก)

2.2.2 ถ้าครูขอร้องให้ผู้ปกครองมาช่วยครูสอนถูกหลานในสิ่งที่ผู้ปกครองรู้ ผู้ปกครองจะว่าอย่างไร(ชั้นครูขอให้ทอแมมาชอยครูสอนถูกหลานในแนวที่ทอแมชุนั้นทละทอแมสิวาจิงได้)

2.2.3 ถ้าครูจะพาถูกหลานมาเรียน มาดูสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนที่บ้านผู้ปกครองคิดว่าอย่างไร (ชั้นครูพาถูกหลานมาเขียน มาเบ็งนั้น เบ็งนี้ที่มันเป็นประโยชน์ต่อการเขียนอยู่บ้าน ทอแม็คคิดว่าจิงได้)

8. ประโยชน์ของโปรแกรมฯ

3.1 สิ่งที่ถูกหลานเรี้นรู้ผู้ปกครองคิดว่าเป็นประโยชน์สำหรับถูกหลานหรือไม่
อย่างไร (แนวที่ถูกหลานได้เขียน พอแมคิดว่ามันเป็นประโยชน์กับถูกหลานบ่อ)

3.2 สิ่งที่ถูกหลานได้เรี้นรู้ ได้ปฏิบัติ สามารถนำไปใช้ประโยชน์อะไรที่บ้านได้บ้าง
(แนวที่ถูกหลานเขาได้เขียนผู้ ได้เส็ด ใดทำนี่ เอาไปใช้ประโยชน์อืหยังอยู่บ้านใดแม)

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะกิจกรรมที่เหมาะสมในการส่งเสริมความเข้าใจของเด็ก และข้อเสนอแนะ
อื่น ๆ

1. ผู้ปกครองคิดว่ามีกิจกรรมอะไรบ้างในหมู่บ้านของเราที่ถูกหลานได้ทำแล้ว จะทำให้เข้าใจตนเอง รู้จักตนเองมากยิ่งขึ้น (พอแมคิดว่ามีอืหยังแนในหมู่บ้านเขาที่ถูกหลานเขาได้เส็ดแล้วเส็ดให้เข้าใจจะของ ผู้จักจะของหลายจีน)

2. ผู้ปกครองอยากจะทำอะไรหรืออีกบ้างเกี่ยวกับสิ่งที่นำมาสอนให้ถูกหลาน (พอแมอยากบอกอืหยังครูอีกแนเกี่ยวกับแนวที่ครูเขาสอนให้ถูกหลาน)

เกณฑ์ในการพิจารณาความหมายในการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครอง ดังนี้คือ

พึงพอใจมาก หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้ปกครองบอกถึงความพึงพอใจที่มีต่อการ
ดำเนินการใช้โปรแกรมฯในแต่ละประเด็น ได้มากกว่า 1 ข้อ

พึงพอใจ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้ปกครองบอกถึงความพึงพอใจที่มีต่อการ
ดำเนินการใช้โปรแกรมฯในแต่ละประเด็นได้ 1 ข้อ

ไม่พึงพอใจ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้ปกครองบอกถึงความพึงพอใจที่มีต่อการ
ดำเนินการใช้โปรแกรมฯในแต่ละประเด็นไม่ได้เลย

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างการจัดประสบการณ์ในโปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจ
เกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างการจัดประสบการณ์ ตามกระบวนการเรียนการสอน ในโปรแกรมการศึกษาแบบ
พหุวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กระบวนการเรียนการสอนในระยะพัฒนาประสบการณ์ ประกอบด้วยความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเนื้อหาความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยอนุบาลฯ ทั้ง 5 เรื่องคือ เรื่องเพศ อายุ ภาษา การดำรงชีพ และเชื้อสาย โดยในแต่ละเรื่องจะดำเนินการสอนตามการแสวงหาความรู้ 4 ขั้น คือขั้นการรับรู้และจำ ขั้นการเปรียบเทียบ ขั้นการประเมินค่า และขั้นการนำไปใช้ จากแผนภูมิโครงสร้างของการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามโปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมฯ หน้า 161 ขอเสนอตัวอย่างการจัดประสบการณ์เรื่องภาษาตามกระบวนการเรียนการสอนของโปรแกรมฯ ดังนี้

เรื่องภาษา

แผนที่ 1 เรื่องหลายภาษาพาเพลิน

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กรับรู้ลักษณะของภาษาถิ่นและ ภาษาไทยกลาง ในชุมชนของคน

เนื้อหา

ความคิดรวบยอด ในชุมชนของเรามีภาษาถิ่นที่ใช้สื่อความเข้าใจในเฉพาะชุมชน และมีภาษาไทยกลางเป็นภาษาราชการ และเป็นภาษาที่สื่อมวลชนใช้

การแสวงหาความรู้ การรับรู้และจำลักษณะของภาษาถิ่น และ ภาษาไทยกลาง

กิจกรรม

กิจกรรมกลุ่มใหญ่ (60-90 นาที)

1. ขณะที่ครูพาเด็ก ๆ เข้าห้องเรียน ทุกคนได้ยินเสียงประกาศจากรถขายผลไม้ ที่วิ่งเข้ามาขายในหมู่บ้าน “ เงาะ กล้วย เงาะ กิโลละ 20 บาท เงาะ หวาน กรอบ กล้วย อร่อย จากกระของกล้วย สด ๆ ลูก ๆ กล้วย ” ครูจึงนำสถานการณ์จริงดังกล่าวมาเข้าสู่บทเรียน โดยเด็กและครูร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเสียงที่ได้ยินจากรถขายผลไม้

เด็กชายบอย: ครูครับเขาขายอะไรครับ (คุณบอยเขาขายอีหยังครับ)

ครู: ลองฟังดูซิ (ลองฟังเบิ่งดี)

เด็กชายไต้: ขายเงาะครับ กิโลละกี่บาทน้ำ (ขายบักเงาะครับ โลจ๊กบาทนอ)

เด็กหญิงแหงม: เขามาจากไหนนะ ทำไมพูดไทยกลาง (เห็นมาแต่ไสนอ คือเวว่าไทย)

ครู: ไปถามเขาดูสิ มันเขาเลี้ยวเข้ามาในโรงเรียนแล้ว (ไปถามเห็นเบิ่งดีละ มันเห็นเลี้ยวเข้ามาในโรงเรียนแล้ว)

2. เด็กและครูออกไปทัศนศึกษานอกห้องเรียน และ ร่วมกันอภิปราย โดย การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากเพื่อน ครูและคนขายผลไม้ และนำเสนอข้อมูลด้วยการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ โดย

เด็กชายเข้มดี: ผมพูดไทยกลางไม่เป็นครับ (ผมเว้งไทยบ่อเป็นครับ)

เด็กหญิงปอย: หนูไม่กล้าพูดค่ะ (หนูบ่กล้าเว้าค่า)

เด็กชายนัด: เขาพูดไทยครับ (เห็นฮ้ายบ่อครับ)

เด็กหญิงเบียร์: หนูเคยพูดค่ะ (หนูเคยเว้าค่า)

ครูพาเด็กไปซื้อเงาะ ที่รถขายผลไม้และซักถามคนขายเงาะ

เด็กชายบอย: น้า น้า ขายอะไร (น้า น้า ขายฮือฮยัง)

คนขายผลไม้: ขายเงาะ ชื่อมันแจ่มนะ คนขายผลไม้พยายามสื่อเป็นภาษาไทย

เด็กชายทัด: ครูครับเขาเอามาจากไหน (ดูครับเห็นเอามาจากไหน)

ครูถามคนขายผลไม้ว่า "เงาะมาจากไหนคะ" "จากกระของครับ หวานกรอบ"

เด็กชายไค่น: ขายกี่บาท (ขายจ๊กบาท)

คนขายผลไม้: กิโลละ 20 บาท

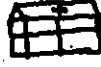

เด็กชายหน่อง: ครูครับกี่บาทครับ (ครูครับจ๊กบาทครับ)

ครู: ยี่สิบบาท (ชานึ่ง)

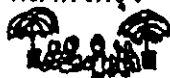

เด็กชายดั้น: โอโฮ แพงขนาดนี้ ไม่ซื้อหรอก (โฮ แพงปานนี้ บ่ซื้อดอก)

กิจกรรมกลุ่มใหญ่ (15-20 นาที)

1. ครูพาเด็กกลับห้องเรียน และร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับคนขายผลไม้ แล้วให้เด็กศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากเพื่อนและครู โดยนำเสนอข้อมูลด้วยการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กันเพื่อตอบคำถาม "ภาษาที่คนขายผลไม้พูดเรียกว่าภาษาอะไร และภาษาที่เด็กๆ พูดเรียกว่าภาษาอะไร" และ "เด็กๆ เคยได้ยินภาษาที่คนขายผลไม้พูดที่ไหนบ้าง และ เคยได้ยินภาษาแบบที่เด็กๆ พูดที่ไหนบ้าง" ให้ครูบันทึกลงในตาราง และเด็กๆ ช่วยกันวาดภาพประกอบ ดังนี้

ภาษาลาว(อีสาน)	
บุคคลที่พูด	สถานที่พูด
1. เพื่อนเราทุกคน 	1. กรุงเทพฯ
2. คนบ้านเรา 	2. บ้าน
3. ทวดค่านาจ้าง เกี้ยวข้าว 	3. โรงเรียน
4. คนบ้านเหล่าคิ้ว บ้านแคน บ้านแสวง	4. นา
5. พ่อ แม่ ป้า ลุง ท่อใหญ่ แม่ใหญ่ น้ำ อา เอื้อย อ้าย	5. โรงพยาบาล
6. ทวกสาปลา คกเบ็ด 	6. บ้านเช่า
7. ทวกมาลาดยาง 	7. ร้อยเอ็ด สารคาม สุรินทร์
8. คนสุวรรณภูมิ	8. สุวรรณภูมิ
9. คนร้อยเอ็ด	9. ร้อยเอ็ดพลาซ่า
	10. บึงพลาญชัย

ภาพที่ 52 แผ่นป้ายบันทึกคำพูดเด็กที่แสดงถึงลักษณะของภาษาถิ่นอีสาน

ภาษาไทยกลาง	
บุคคลที่พูด	สถานที่พูด
1. คนไทย คนกรุงเทพฯ คนระยอง คนสุพรรณบุรี อุบลราชธานี	1. กรุงเทพฯ
2. ดารา โฆษก นักร้องๆ	2. โคราช ระยอง นครปฐม ขอนแก่น
3. ครู หมอ ตำรวจ นักร้อง	3. ร้อยเอ็ดพลาซ่า
4. คนในเมือง 	4. โรงเรียน
5. คนอยู่ตามชายหาด	5. ในโทรทัศน์
6. คนขายของอยู่ตลาดนัด ตลาดโต้รุ่ง	6. ในวิทยุ
7. อา อ้ายทอง ลุง 	7. ในหนัง วิดีโอ
	8. ตลาด
	9. ในโรงพยาบาล

ภาพที่ 53 แผ่นป้ายบันทึกคำพูดเด็กที่แสดงถึงลักษณะของภาษาไทยกลาง

3. ครูสนทนากับเด็กว่า “เวลาที่เด็กฟังคนขายผลไม้พูด เด็ก ๆ รู้เรื่องหรือไม่ เช่นเมื่อเขาบอกว่าเงาะกิโตะ 20 บาท เด็ก ๆ รู้หรือไม่ว่า หมายถึงกิโตะชาวบาท” ให้เด็กร่วมกันอภิปราย

4. เด็กศึกษากันว่าด้วยตนเองจากเพื่อนและครู เพื่อตอบคำถามของครูที่ว่า “ถ้าเด็ก ๆ อยากรู้ว่าคำที่คนไทยพูดแปลว่าอะไร หรือคำภาษาอีสานแปลเป็นภาษาไทยกลางว่าอย่างไร” เด็ก ๆ จะทำอย่างไร ให้เด็ก ๆ ช่วยกันระดมสมอง เพื่อนำเสนอข้อมูลด้วยการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ให้ครบถ้วน ดังตัวอย่าง

5. ครูและเด็กร่วมกันจัดนิทรรศการเพื่อแสดงการเรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของภาษาถิ่นอีสาน และภาษาไทยกลาง ด้วยผลงานทุกชิ้นของเด็ก

6. ครูให้การบ้านเด็กค้นหาคำศัพท์ภาษาไทยกลาง และ ภาษาถิ่นอีสานที่เด็ก ๆ อยากรู้จากผู้ปกครองที่บ้าน

สื่อ ตารางสำหรับบันทึก ดินสอ ปากกา

ประเมินผล

1. ตั้งเกศพฤติกรรมและคำพูดของเด็กเกี่ยวกับภาษาถิ่นอีสานและภาษาไทยกลางของเด็ก
2. ตรวจสอบงานเด็กการวาดภาพประกอบของเด็ก

แผนที่ 2 เรื่อง พจนานุกรมภาษาถิ่นอีสาน-ภาษาไทยกลาง

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กรู้ว่าภาษาถิ่นอีสาน และภาษาไทยกลางมีลักษณะที่เหมือนและแตกต่างกัน
เนื้อหา

ความคิดรวบยอด ภาษาถิ่นอีสานและภาษาไทยกลางในชุมชนของเรามีลักษณะเหมือนกันคือ ใช้สื่อความหมายและความเข้าใจระหว่างกัน และมีความแตกต่างกันด้านโอกาส และสถานการณ์ในการใช้การออกเสียง สำเนียง และความหมาย

การแสวงหาความรู้ การเปรียบเทียบความเหมือน และความต่างของภาษาถิ่นอีสานและภาษาไทยกลาง
กิจกรรม

กิจกรรมกลุ่มย่อย (60-90 นาที)

1. การจัดกลุ่มเด็กเพื่อเปลี่ยนกิจกรรม.

1.1 บอกให้เด็กทราบว่ากิจกรรมกลุ่มย่อยที่ครูเตรียมไว้ให้มี 2 กิจกรรม คือ

1.1.1 กิจกรรม "พจนานุกรมภาษาไทยถิ่นอีสาน- ภาษาไทยกลาง" โดยจัดกลุ่มเด็กให้มีเด็กที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน และต่างหมู่บ้านกัน หรือเด็กที่มีประสบการณ์ทางภาษาแตกต่างกันอยู่ในกลุ่มเดียวกันเพื่อเปรียบเทียบ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านภาษาแก่กันและกัน

1.1.2 กิจกรรมในมุมมองบทบาทสมมติ ให้เด็ก ๆ แสดงบทบาทสมมติอย่างอิสระตามเครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ที่ครูจัดเตรียมไว้ให้ ได้แก่ ชุดครู กระดานไวท์บอร์ด ปากกาเคมี หนังสือภาพ หนังสือนิทาน เป็นต้น เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสแสดงพฤติกรรมหรือบทบาทสมมติในการใช้ภาษาถิ่นอีสานและภาษาไทยกลางในโอกาสต่าง ๆ

1.2 ทบทวนกิจกรรม และการเปลี่ยนกิจกรรม โดยตกลงกับเด็กว่าเมื่อทำกิจกรรมแรกเสร็จแล้วให้ทำกิจกรรมที่สองได้

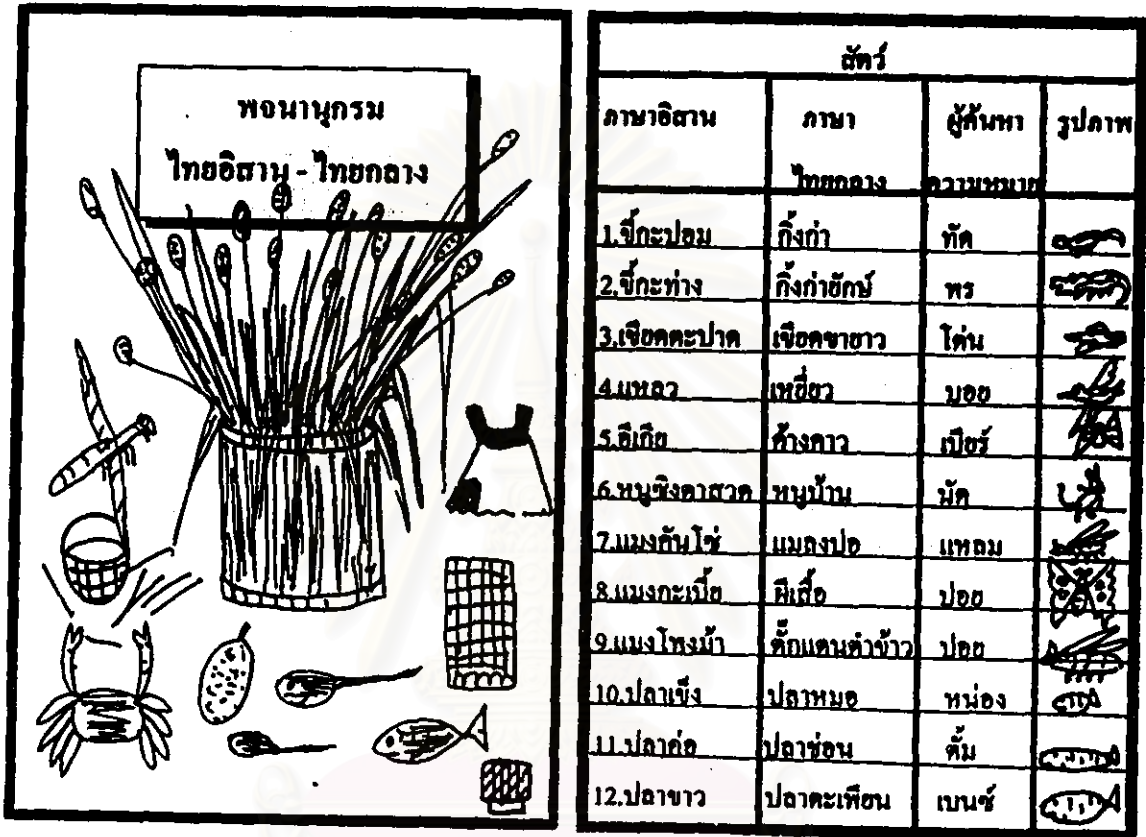
1.3 ให้เด็กแต่ละคนทำกิจกรรมตามที่ได้จัดเตรียมไว้

2. ครูให้เด็กร่วมกันอภิปรายเพื่อทบทวนการบ้านที่让孩子ไปทัศนศึกษาหาข้อมูลจากผู้ปกครองเมื่อวันก่อน แล้วให้เด็กแต่ละคนเล่าเรื่องที่ไปหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ให้เพื่อน ๆ และครูฟังและนำเสนอข้อมูลผลงานการค้นหาคำศัพท์ภาษาถิ่นอีสาน-ภาษาไทยกลาง ด้วยการวาดภาพและให้ครูช่วยเขียนคำบรรยายประกอบ ดังนี้

ภาพที่ 54 ภาพผลงานเด็กที่แสดงถึงการค้นหาคำศัพท์ภาษาถิ่นอีสาน-ภาษาไทยกลาง

3. เด็กและครูนำเสนอข้อมูลต่อด้วยการร่วมกันทำพจนานุกรมภาษาถิ่นอีสาน-ภาษาไทยกลาง โดยให้เด็กนำคำศัพท์ที่ไปค้นหาให้ครูช่วยบันทึกลงในพจนานุกรม โดยให้เด็กวาดภาพประกอบในแต่ละขั้นตอน ดังตัวอย่าง

ภาพที่ 55 พจนานุกรมภาษาถิ่นไทยอีสาน - ภาษาไทยกลางที่เด็กและครูร่วมกันทำซึ่งแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของความหมายคำศัพท์ของทั้งสองภาษา

กิจกรรมกลุ่มใหญ่ (15-20 นาที)

1. เด็กและครูร่วมกันอภิปรายถึงความเหมือนและความแตกต่างของภาษาไทยกลางและภาษาถิ่นอีสาน
2. ให้เด็กศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากห้องสมุดประจำ โรงเรียนเพื่อคู่วิดีโอสารคดี หรือหนังสือเกี่ยวกับคนในภาคต่าง ๆ ของไทย หรือชักถามเพื่อน ที่ ครูคนอื่น ๆ เพื่อตอบคำถามของครู "มีคำศัพท์คำใดบ้างที่ภาษาถิ่นอีสาน และภาษาไทยกลางเรียกเหมือนกัน และเรียกต่างกัน"
3. เมื่อกลับถึงห้องเรียนครูเล่านิทานเรื่อง "บั๊กติเข้ากรุง" ให้เด็ก ๆ ฟัง ดังนี้
 หน้กหนาวบั๊กติเดินทางไปกรุงเทพฯ พอไปที่หมอดิต ก็ลงจากรถ บั๊กติรู้มีหนาวมาก เห็นคนกำลังผิงไฟกันอยู่ ด้วยความหนาวจึงเข้าไปขอผิงไฟด้วย

สี่: "ขอผิงไฟนำแนเคื้อ"(ขอผิงไฟด้วยหม้อนนะ) ทุกคนในที่นั้นขยับที่ให้ไฟเข้าไปผิงไฟด้วย
ผิงไปได้สักครู่ สี่ก็บอกว่า

สี่: "ใครแน ใครแน (ค่อซังซัว)" แล้วก็ยิ้ม ทุกคนในที่นั้นมองหน้าสี่ ด้วยความไม่พอใจ

สี่: "ใครคัง ใครคัง;" (ใครก้อไฟ) คนที่ผิงไฟอยู่ไม่เข้าใจที่สี่พูด นี้ว่าห้เกาตึงทากันโลตีสี่.
จนสี่ต้องวิ่งหนี เติลิดเปิดเปิงไป

4. ครูและเด็กร่วมกันอภิปรายถึงความเหมือนและความแตกต่างของภาษาไทยกลางและภาษา
ถิ่นอีสานและศึกษากันคว่าด้วยตนเองจากเพื่อนและครูเพื่อตอบคำถามของครู "ความเหมือนและความ
แตกต่างของภาษาไทยกลางและภาษาถิ่นอีสานคืออะไร

5. เด็ก ๆ นำเสนอข้อมูลโดยการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับความ
เหมือน และความแตกต่างของภาษาถิ่นอีสาน และภาษาไทยกลางในเรื่องความหมาย ส่วนนิยง โอกาส
และสถานการณ์ในการใช้ บุคคลที่ใช้ ฯลฯ โดยเกริ่นนำจากกิจกรรมที่ 1.1 และ 1.2 เรื่องลักษณะของ
ภาษาถิ่นอีสาน และภาษาไทยกลาง ให้เด็กช่วยกันระดมสมองให้ครูบันทึกลงบนแผ่นป้าย และเด็กช่วย
กันวาดภาพประกอบ ดังนี้

ประเด็นเปรียบเทียบ	ภาษาไทยกลาง	ภาษาอีสาน
1. บุคคลที่พูด	ค.ช.ตัม คนระของ คนทัทยา คนกรุงเทพฯ ครู นักเรียน ดารา นักร้อง	พ่อแม่ ลุงป้า ย่า พ่อใหญ่ ปู่ แม่ใหญ่ ครู นักเรียน คนลาว คนบ้านเรา
2. จุดมุ่งหมายใน การพูด	เอาไว้ดำเว่ากันใหม่มันรู้เรื่อง เอาไว้เว่าตุระกัน เว่าเล่น	ก็อกันกับภาษาไทย
3. สถานการณ์ใน การพูด	เว่ากับคนไทย เว่ากับครู เว่าหน้าเสาธง เว่าหน้าชั้น 	เว่ากับคนลาว เว่ากันตอนอยู่ บ้าน เว่ากับพ่อแม่ กับครู กับพี่น้อง
4. ความหมายและ การออกเสียง	ส่วนมากออกเสียงต่างจาก ภาษาอีสาน เช่น ขนุน น้อย หน้า คำที่ออกเสียง และ ความหมายที่เหมือนหันเช่น แขน ขา มือ ตา ฯลฯ 	ส่วนมากออกเสียงและมีความ หมายต่างจากภาษาไทยกลาง เช่น บักมี บักเขียบ บักหัน กะปอม อีเกียบ ขี้ผ้า ฯลฯ

ภาพที่ 56 แผ่นป้ายบันทึกคำพูดเด็กที่ถึงความเหมือนและความแตกต่างของภาษาถิ่นอีสาน และ
ภาษาไทยกลางในลักษณะต่าง ๆ

5. จากผลงานเด็ก ครูและเด็กร่วมกันจัดนิทรรศการเพื่อแสดงการเรียนรู้ข้อมูลเรื่องความเหมือนและความต่างของภาษาไทยกลางและภาษาถิ่นอีสาน จากผลงานเด็กทุกชิ้นที่ผ่านมา

ชื่อ กระดาษ ดินสอ ดินสอสี สีเทียน

ประเมินผล

1. ตั้งเกดคำพูดของเด็กเกี่ยวกับภาษาถิ่นอีสาน และภาษาไทยกลาง
2. ตรวจสอบผลงานการค้นหาคำศัพท์ภาษาถิ่นอีสาน และภาษาไทยกลางของเด็ก

แผนที่ 3 เรื่องภาษามีประโยชน์

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กตัดสินใจภาษาถิ่นอีสาน และ ภาษาไทยกลาง

เนื้อหา

ความคิดรวบยอด ภาษาถิ่นอีสาน และ ภาษาไทยกลางมีทั้งข้อดี และ ข้อจำกัด
การแสวงหาความรู้ การตัดสินใจ ข้อจำกัดของภาษาถิ่นอีสานและภาษาไทยกลาง

กิจกรรม

กิจกรรมกลุ่มย่อย (60-90 นาที)

1. การจัดกลุ่มเด็กเพื่อเปลี่ยนกิจกรรม

1.1 บอกให้เด็กทราบว่ากิจกรรมกลุ่มย่อยที่ครูเตรียมไว้ให้มี 2 กิจกรรม คือ

1.1.1 กิจกรรม “ภาษามีประโยชน์” โดยจัดกลุ่มเด็กให้มีเด็กที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน และต่างหมู่บ้านกัน หรือเด็กที่มีประสบการณ์ทางภาษาแตกต่างกันอยู่ในกลุ่มเดียวกันเพื่อเปรียบเทียบ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านภาษาแก่กันและกัน

1.1.2 กิจกรรม “เขียนจดหมายถึงครูที่กรุงเทพฯ” เพื่อให้เด็กมีโอกาสให้เลือกใช้ภาษาไทยกลาง และภาษาถิ่นอีสานตามความเหมาะสมแก่บุคคลและสถานการณ์

1.2 ทบทวนกิจกรรม และการเปลี่ยนกิจกรรม โดยตกลงกับเด็กว่าเมื่อทำกิจกรรมแรกเสร็จแล้วให้ทำกิจกรรมที่สองได้

1.3 ให้เด็กแต่ละคนทำกิจกรรมตามที่ได้จัดเตรียมไว้

2. ครูกับเด็กร่วมกันอภิปรายถึงภาษาที่พ่อค้าผลไม้โฆษณาขายผลไม้แล้วให้เด็กศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพื่อตอบคำถามว่า “ถ้าเด็ก ๆ เป็นคนขายของที่ต้องประกาศเชิญชวนให้คนมาซื้อ สินค้าของคน เด็ก ๆ จะใช้ภาษาว่าอย่างไร”

3. ให้เด็ก ๆ ตัดสินใจเลือกสินค้าที่จะขายอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วนำเสนอข้อมูลด้วยการใช้ภาษาโฆษณาให้คนมาซื้อ โดยพูดให้ครูช่วยเขียนให้ และเด็กวาดภาพประกอบ ดังตัวอย่าง

“ มาเคี้ยวรับประทานที่นี้เอง มาซื้อบั๊กขามหวาน บักขามหวานเคี้ยวรับประทาน บักขามหวาน บ่อแมนบั๊กขามต้ม ถุงละบ่อแพง ถุงละ 20 บาทที่นั่น แซบอีหลีดีเคี้ยว จัมนมันต้มให้มาโทษหมอนั่งไปโทษซุ้ม เอเงินกินห้อมครับ”

(มานะรับประทานที่นี้เอง มาซื้อมะขามหวาน มะขามหวานนะรับประทานมะขามหวาน ไม่ใช่ มะขามเปรี้ยว ถุงละ ไม่แพง ถุงละ 20 บาทเท่านั้น อร่อยจริง ๆ นะครับ ถ้ามันเปรี้ยว ให้นำว่าหมอนั่งไปว่าคนอื่น และ เอเงินกินด้วยครับ)

ภาพที่ 57 ตัวอย่างการโฆษณาขายผลไม้ และวาดภาพประกอบของเด็ก

กิจกรรมกลุ่มใหญ่ (15-20 นาที)

1. เด็กและครูร่วมกันอภิปรายถึงความรู้สึกของเด็กในการสื่อสารเป็นภาษาไทยกลางและภาษาถิ่น นิสาน และ ความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทานเรื่อง “บั๊กสีเข้ากรุง”
2. เด็กร่วมกันศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากเพื่อนและครูเพื่อตอบคำถามของครู “ข้อดี และ ข้อจำกัดของภาษาถิ่น นิสานและภาษาไทยกลางคืออะไร
3. เด็กร่วมกันระดมสมองเพื่อนำเสนอข้อมูลด้วยการสนทนาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับข้อดีและข้อจำกัดของภาษาถิ่นนิสาน และภาษาไทยกลางโดยให้ครูช่วยเขียนและเด็ก ๆ วาดภาพประกอบ ดังตัวอย่าง

ศูนย์วิจัยและบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาไทยกลาง	
ข้อดี	ข้อจำกัด
1. เอาไว้ดำแว่กับคนไทย(เบียร์) 2. เอาไว้ดำแว่กับครู(ป๊อก) 3. เอาไว้ดำแว่กับนักเรียนอยู่หน้าเสาธง(ป๊อก) 4. เอาไว้อ่านหนังสือ(ฮ่อม) 5. เอาไว้ฟังเพลงไทย เมิ่งหนังสือไทยรูเรื่อง(ป๊อก) 6. เอาไว้อ่านเขียนหนังสือ(ปอย) 7. เอาไว้ดำแว่กับคนในโทรทัศน์(เบียร์) 8. เอาไว้ให้ครูว่านิทานให้ฟัง(นัค)	เอาไว้ดำแว่กับคนลาว กับคนฝรั่งบ่อ ได้มันตีบ่อรูเรื่องกัน
ภาษาอีสาน	
ข้อดี	ข้อจำกัด
1. เอาไว้ดำแว่กับพ่อแม่พี่น้อง(ฮ่อม) 2. เอาไว้ดำแว่กับคนลาว(บอย) 3. เอาไว้ดำฟังนิทานก้อม หมอตำ(ปอย) 4. เอาไว้ดำฟังตลกเพชรพิฆทอง(คัม) 5. เอาไว้ฟังเพลงลาว(หน่อง) 	เอาไว้ดำแว่กับคนไทยบ่อรูเรื่อง(แหลม บอย)

ภาพที่ 58 แผ่นป้ายบันทึกคำพูดเด็ก ที่แสดงถึงการประเมินค่าข้อดีและข้อจำกัดของภาษาถิ่นอีสาน
และภาษาไทยกลาง

4. ครูและเด็กร่วมกันจัดนิทรรศการเพื่อแสดงการเรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อดีและข้อจำกัดของ
ภาษาถิ่นอีสานและภาษาไทยกลาง ดังนี้

ภาษาถิ่นอีสาน เป็นภาษาที่พูดกันในท้องถิ่นอีสาน เข้าใจกันได้เฉพาะคนในท้องถิ่น ถ้าจะพูด
ให้คนภาคกลางเข้าใจก็ต้องใช้ภาษาไทยกลาง เราจึงต้องเรียนรู้ภาษาไทยกลางด้วย

ภาษาไทยกลาง เป็นภาษาราชการที่ใช้กันทั่วไปในประเทศไทย ถ้าจะเขียนจดหมายก็ต้องเขียน
เป็นภาษาไทยกลาง แต่ถ้าคนภาคกลางมาพูดกับคนอีสานก็ต้องพยายามเรียนรู้ภาษาถิ่นอีสานจึงจะ
สามารถเข้าใจได้ดี

5. ครูสรุปอีกครั้งที่ภาษาถิ่นอีสานและภาษาไทยกลางมีประโยชน์ในการสื่อสารเหมือนกัน แล้วพาเด็กร้องเพลง “คนคือกัน” โดยมีเนื้อร้องดังนี้

เพลง คนคือกัน

ผู้แต่ง ดพ นุรีรัตน์

คือกันเนาะ คือกันเนาะ ไม่ กับ บ่อ มันก็คือกัน

โอละหนอ โอละนอ ข่อยคือลาว เจ้าคือไทย โกลหรือโกล้มันก็ไทยคือกัน

ข่อยร้องเพลงแอ่วลาวคร่ำครวญ มันกะม่วนคือเพลงไทยนั้น

ไทยสิร้องลาวติแอ่ว พอเสียงออกมาแล้วมันกะแจ้วคือกัน

หมายเหตุ ให้เปลี่ยนเนื้อร้องตรงที่ขีดเส้นเป็นคำภาษาอีสาน และ ภาษาไทยกลางคำอื่น

ชื่อ กระดาษ ดินสอ ดินสอสี สีเทียน

ประเมินผล

1. ตั้งเกิดพฤติกรรมและคำพูดเด็กเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการโฆษณาขายผลไม้
2. ตรวจสอบผลงานการวาดภาพประกอบการโฆษณาขายผลไม้ของเด็ก

แผนที่ 4 เรื่อง ภาษาถนบกถียว

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กปฏิบัติหรือแสดงบทบาทสมมติในการเลือกใช้ภาษาได้เหมาะสมกับโอกาสและสถานการณ์

เนื้อหา

ความคิดรวบยอด คนไทยทุกคนไม่ว่าจะพูดภาษาไทยกลาง หรือ ภาษาถิ่นอีสานต้องฟังพาดูกัน การแสวงหาความรู้ การถ่ายโยงความคิดรวบยอดเกี่ยวกับคุณค่าของภาษาถิ่นอีสานและภาษาไทยกลางไปใช้ในการตัดสินใจฟังพาดูกัน

กิจกรรม

กิจกรรมกลุ่มย่อย (60-90 นาที)

1. การจัดกลุ่มเด็กเพื่อเปลี่ยนกิจกรรม

1.1 บอกให้เด็กทราบว่ากิจกรรมกลุ่มย่อยที่ครูเตรียมไว้ให้มี 2 กิจกรรม คือ

1.1.1 กิจกรรม "ภาษากลมเกลียว" โดยจัดกลุ่มเด็กให้มีเด็กที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน และต่างหมู่บ้านกัน หรือเด็กที่มีประสบการณ์ทางภาษาแตกต่างกันอยู่ในกลุ่มเดียวกันเพื่อเปรียบเทียบ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านภาษาแก่กันและกัน

1.1.2 กิจกรรม "เขียนจดหมายถึงครูที่กรุงเทพฯ" (ต่อ) เพื่อให้เด็กมีโอกาสนำไปเลือกใช้ภาษาไทยกลาง และภาษาถิ่นอีสานตามความเหมาะสมแก่บุคคลและสถานการณ์

1.2 ทบทวนกิจกรรม และการเปลี่ยนกิจกรรม โดยตกลงกับเด็กว่าเมื่อทำกิจกรรมแรกเสร็จแล้วให้ทำกิจกรรมที่สองได้

1.3 ให้เด็กแต่ละคนทำกิจกรรมตามที่ได้อัดเตรียมไว้.

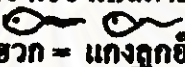

2. เด็กและครูร่วมกันอภิปราย วางแผนเพื่อแสดงบทบาทสมมติเรื่อง "ภาษากลมเกลียว" โดยมีโครงเรื่องว่า " มีเพื่อนคนภาคกลางเข้ามาเที่ยวในหมู่บ้าน แล้วเด็ก ๆ ในหมู่บ้านเป็นคนต้อนรับในฐานะเจ้าของสถานที่โดยการหาข้าวหาปลาให้กิน และพาเที่ยวชมสถานที่ต่าง ๆ ในหมู่บ้าน" เด็กและครูช่วยกันวางแผนเนื้อเรื่อง บทบาทของคนแต่ละของครู

3. เด็กและนำร่วมกันนำเสนอข้อมูลด้วยการแสดงบทบาทสมมติโดยครูคอยซักถามและกระตุ้นให้เด็กมีโอกาสนยอมรับ และฟังพหุภาษาด้วยกัน ระหว่างบุคคลต่างภาษาถิ่น โดยเกริ่นนำจากกิจกรรมที่ผ่านมา

4. ให้เด็กนำเสนอต่อด้วยการทำกิจกรรม "เขียนจดหมายถึงครูที่กรุงเทพฯ" (ต่อ) เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกใช้ภาษาไทยกลางที่เป็นภาษาราชการ และภาษาถิ่นอีสานที่สื่อความเข้าใจของเด็กได้มากที่สุด ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เราจะช่วยเหลือคนไทยที่เข้ามาในหมู่บ้านเราโดย.....

1. เว้าไทยกับเขายามเขามาเว้าไทยนำ
2. ชื่นเขาเว้าลาวกะเว้าลาวนำเขา(ไค่น)
3. แปลภาษาไทยเป็นภาษาลาว หรือ แปลภาษาลาวเป็นภาษาไทยให้เขา
หึงขันเขาบ่อเข้าใจ เช่น แกงฮวก = แกงตุ๋นฮวก แร่ม = อร่อย
บักตึคา = ฝรั่ง ฯลฯ (บอย ป๊อก)
4. หาเข้าหาน้ำให้เขากิน(เบียร์)
5. พาเขาไปหาเล่น ไปหาเก็บดอกไม้(ปอย)
6. พาเขาไปเบ็งเข้าอู่กานา บางเทียสมีคนมาดักปลาช่อน(เบนซ์)
7. สอนภาษาลาวให้เขาห้อม เช่น ฮวก คำบักหุ่ง สาค บักเขียบ
บักพิทวน(บอย)
8. ให้เขาใส่ขันหนู ถ้าเป็นผู้ชายให้ใส่ไถรงนายไค่น(เบียร์)

ภาพที่ 60 แผ่นป้ายบันทึกคำพูดเด็กที่แสดงถึงการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างคนต่างภาษาของเด็ก

3. เด็กและครูร่วมกันจัดนิทรรศการเพื่อแสดงการเรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างคนพูดต่างภาษากันด้วยผลงานเด็กทุกชิ้นที่ผ่านมา และสรุปรวบยอดว่าคนไทยทุกคนไม่ว่าจะพูดภาษาอะไร ก็ต้องช่วยเหลือและพึ่งพาอาศัยกัน

ประวัติผู้เขียน

นางสาวศุภรารา โยธจันทร์ เกิดเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2513 ที่จังหวัดร้อยเอ็ด สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีครุศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ 1 สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ในปีการศึกษา 2536 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา สาขาการศึกษาปฐมวัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2538 และจบการศึกษาในปีการศึกษา 2541 ปัจจุบันทำงานที่โรงเรียนเมืองร้อยเอ็ด อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ด้วยตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 3

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย